

THIRZA

Of

DE AANTREKKINGSKRACHT VAN HET KRUIS

*En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken.
En dit zeide Hij, betekende, hoedanige dood Hij sterven zou.
Johannes 12: 32, 33*

Zondagsschoolboekje

TWAALFDE DRUK

97e--104e DUIZEND

**J. M. BREDÉE'S N.V. BOEKHANDEL EN UITGEVERSMIJ
ROTTERDAM**

Toegevoegd levensschets Salomon Moses Flesch

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2012**

THIRZA

OF

De Aantrekkingskracht van het Kruis.

M. van J. M. BREDÉE'S *Levens*
BOEKHANDEL EN UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
1884 ROTTERDAM

1884

INHOUD

- 1. Het geheimzinnig kerkbezoek**
- 2. Een openhartige bekentenis**
- 3. Donkere wolken**
- 4. Een geweldig onweer**
- 5. Om Christus' wil gescheiden**
- 6. Een gezegend ziekbed**
- 7. In Christus verenigd**

1. Het geheimzinnig kerkbezoek

In een van de voorsteden van een grote handelsstad stond een kleine kerk. Daarheen voert ons onze geschiedenis en wel op de voorlaatste zondag van de lijdensweek. Reeds was de godsdienstoefening begonnen. Het gezang tot lof van het geslachte Lam eindigde. De predikant, een waarachtig getuige van het Woord des Kruises, stond op het punt zijn leerrede te beginnen, toen er nog iemand in de kerk kwam. Het was een vrouw, zorgvuldig in sluier en mantel gewikkeld, die stil met vreesachtige tred binnensloop, de eerste lege stoel kort bij de deur innam, en zich verlegen achter een pilaar zocht te verbergen. De blikken van de gemeente richtten zich deelnemend op haar, want ze werd al voor allen een voorwerp van nieuwsgierigheid; voor de gelovigen echter een voorwerp van innige deelneming. Geen wonder, sinds de eerste zondag van de lijdensweken was dit vreemde meisje elke rustdag op dezelfde wijze bij het begin van de predicatie in de kerk gekomen en verliet ze die even stil onder het laatste gezang van de gemeente. Niemand kende haar. Duidelijk bleek het, dat ze onbekend zocht te blijven, maar haar gespannen aandacht en de blijkbare gemoedsbeweging, die haar meermalen in hoorbaar snikken deed uitbreken, trok ieders aandacht. Zodat ze voor de predikant en de gemeente een persoon was geworden van hun voorbede en belangstelling. Zó was ze ook nu weer gekomen en had stil en heimelijk haar bijna verborgen plaatsje bij de deur ingenomen.

De predicatie begon. Met innige warmte sprak de predikant in zijn inleiding over de kracht van het bloed van Jezus Christus, terwijl hij wees op het voorbeeld aan Israël gegeven, op het bloed van het Paaslam aan de posten van de deuren, waar de doodsendel was voorbij gegaan. De onbekende luisterde met toenemende ontroering. Zichtbaar was ze getroffen, toen de predikant de tekst voorlas: "Zijn bloed kome over ons, en over onze kinderen," (Matth. XXVII. 25). Hij koos die tot onderwerp van behandeling, *om deze uitroep van de Joden aan de gemeente voor te stellen als een woord van vloek en als een woord van zegen.*

Met aangrijpende ernst sprak hij van de diepe val van Israël, in de ongelukkige verwerping van zijn Koning. Hij bediende zich van dit schrikwekkend beeld, om het als een spiegel ter waarschuwing aan de Christelijke gemeente voor te houden. Daarom toonde hij haar al die grote en onschatbare voorrechten, welke de Heere aan Israël, het volk van Zijn verkiezing, had gegeven. Hij herinnerde aan dat woord, vol Goddelijke liefde en weemoed: "Jeruzalem, Jeruzalem! Hoe menigmaal heb ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijk een hen haar kiekens bijeenvergadert onder haar vleugelen, maar gij hebt niet gewild."

Hij toonde aan, hoe de Heere bij Zijn Koninklijke intrede in Jeruzalem, van de Olijfberg op de stad ziende, over haar weent en uitroept: "Och, of gij ook bekende, ook nog in deze uw dag, wat tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen."

Ieder woord was als een scherpe pijl in het hart van de vreemdelinge. Toen de ernst van deze schildering toenam, werd haar gemoedsaandoening steeds meer zichtbaar, haar snikken hoorbaar. Daarop herhaalde de predikant de verschrikkelijke vloek, die het hele volk over zich en hun kinderen had ingeroepen. Hij toonde, hoe die vloek over hen gekomen is; schilderde de verschrikkelijke verwoesting van Jeruzalem. Hij sprak met medelijdende weemoed over de diep ellendige toestand door de Heere verstoten te zijn, waarin het Joodse volk van de ene eeuw tot de andere blijft liggen. Hij toonde zo met kracht de trekken van dat beeld, wat als een ernstige spiegel tot waarschuwing aan de Christenheid voor ogen is gesteld.

De kracht van deze voorstelling had de gemeente zichtbaar aangegrepen. De hoogst gespannen opmerkzaamheid, de diepste stilte heerste in de kerk. De vreemde wendde alle krachten aan, om haar ontroering te onderdrukken, of ten minste te verbergen.

Juist wees de predikant met medelijden op de arme kinderen Israëls, hoe ze allerwegen verstrooid zijn, als levende getuigen van de verschrikkelijke vloek, die het bloed van Jezus over hen brengt, die het in ongeloof verwerpen.

Op eenmaal, onder deze treffende schildering, wordt de ademloze stilte gestoord door een doordringende gil. Plotseling richt zich ieders blik naar de plaats van de onbekende. Ze is op de grond flauwgevallen. Ogenblikkelijk schieten enige dichtsbijzittende vrouwen toe, om haar op te heffen en uit de kerk te brengen. De echtgenote van de predikant volgde haar en verzocht de vrouwen, het flauwgevallen meisje in de nabij gelegen pastorie te brengen.

Zij, een nadenkende, stille en zachtaardige Maria, had van het begin af de geheimzinnige vreemdelinge met belangstelling gadeslagen. Dien morgen in het bijzonder had ze haar blik en haar gedachten niet van haar kunnen afwenden. Nu werd ze bezorgd, dat het vreemde meisje veel pijn zou hebben, als ze weer tot zichzelf kwam en zich in een onbekend huis, onder zoveel en velerlei mensen bevond, die haar met nieuwsgierige blikken aanstaarden. Daarom liep ze de vrouwen snel achterna. Ze liet de bewusteloze in haar huis dragen en daar op de sofa neerleggen. Ze verzocht toen de vrouwen naar de kerk terug te keren, omdat ze het verder wel alleen kon en wilde bezorgen. Zo bevond ze zich dan met het vreemde meisje alleen. Toen ze zich spoedde om haar van de verborgen gehouden kleding te ontdoen, haar sluier terugsliep en de hoed afnam, werd ze verrast door de bijzonder schone trekken van een jong meisje, dat nog in diepe bewusteloosheid buiten kennis, bleek als een marmeren beeld, op de sofa voor haar lag. De gelaatstrekken waren haar geheel onbekend. Al haar kleding droeg echter blijken van rijkdom en van voorname stand.

Maria, - zo heette de vrome predikantsvrouw, - liet haar ogen met welgevallen op deze edele, jeugdige gestalte rusten. Onder stille gebeden haastte ze zich, in werkzame liefde de gewone middelen aan te wenden, om daardoor het flauwgevallen meisje tot bewustzijn terug te roepen. Het duurde echter lang, voor de eerste sporen van het weerontwakend leven zich vertoonden. Eindelijk sloeg ze flauw de ogen op. Maria stapte uit tere bezorgdheid, om haar door het onverwacht gezicht van een vreemde niet dadelijk te doen verschrikken, naar achter en sloeg haar met opmerkzaamheid gade. Het meisje begon enkele woorden te fluisteren. Maria hoorde aandachtig toe en boog zich stil over haar heen. Het waren de woorden van de vloek die ze afgebroken herhaalde: *"Zijn bloed ... kome ... over ons, ... o God! ... ook over de kinderen ... of Gij heilige God! Wee! wee mij! ik, arm kind van Israël ... Zijn bloed op mij!"* Daar overweldigden opnieuw de angst en de smart van hart het zo-even teruggekeerd bewustzijn en ze zonk nog dieper dan te voren in bewusteloze toestand.

Deze weinige, afgebroken woorden waren de deelnemende Maria door het hart gegaan. Ze kon haar tranen niet weerhouden. Eén blik op dit raadsel was haar nu reeds gegeven. De onbekende was dus een dochter Israëls, een Jodin. Dit bevestigde dan ook de oplettende beschouwing van haar gezichtstrekken.

Maar zo'n jong en rijk Jodenmeisje in de kerk, en zó aangedaan en ontroerd *door de wonden van het Kruis!* ze zag hierin onmiskenbaar een krachtig genadewerk van de Geest en in die diepe angst en smart het teken van het werk des Heeren! In dat alles vermoedde Maria dat er een nog verborgen, maar heerlijk bewijs van de trouw van de Heiland voor zondaren in lag. Ze vernieuwde nu met dubbele liefde en ijver haar bemoeienis om de bezwijmende weer bij kennis te brengen.

Juist was Maria over haar heen gebogen, - terwijl ze de tranen van deelnemende liefde niet kon weerhouden, die de weemoedige en blijde ontroering van haar hart deden vloeien, - toen het vreemde meisje haar ogen opsloeg. Haar eerste blik viel op het gezicht van Maria.

"Waar ben ik? Wie is dat?" Vroeg ze verward. "Is dat een engel? Maar engelen wenen niet, - of, wenen ook de engelen over het arme Israël? O, wij kinderen van vervloeking!"

En in haar smart wrong ze haar handen ineen, terwijl ze dit uitriep.

2. Een openhartige bekentenis

Maria greep haar hand, drukte die zacht en met de uitdrukking van teer medelijden zei ze: "Wees gerust! Je bent in de handen van zusterlijke liefde. Want hoewel je mij geheel onbekend bent, voelt mijn hart zich toch op het innigst tot je aangetrokken. Wees maar rustig!" Onder deze bemoedigende woorden was ze geheel tot haar bewustzijn gekomen. Ze verkeerde zichtbaar in grote verlegenheid, niet wetend hoe het kwam, dat ze zich in een vreemd huis en bij onbekenden bevond.

Maria raadde haar gedachten en behandelde haar met minzaam gevoel. Ze verzocht haar vriendelijk een verkwikking aan te nemen, terwijl ze vertelde waar ze was en wat haar in de kerk was overkomen.

"Ach ja, ik weet het nu weer al te goed," zei ze met die uitdrukking van angst, die haar opnieuw aangreep. "O, dat verschrikkelijke woord: *'Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!'* O, hoe ging het mij als een dolksteek door het hart!"

"Bedaar toch!" antwoordde Maria, "want voor jouw, dat hoop ik met vertrouwen, is deze vloek in een zegen veranderd. Over jouw roept het bloed van het Lam Gods: *genade! genade!*"

"Ach, u kunt goed spreken. Als u eens wist wie ik ben!"

"Daarnaar vraag ik niet, je geheim is mij heilig. Maar dat weet ik, je mag zijn, wie je wilt, voor elk die zijn zonden oprecht gevoelt en belijdt, is de Zaligmaker van zondaren gereed hem in genade aan te nemen."

Terwijl Maria dit zei, vatte ze weer de hand van het meisje, en zag haar liefderijk aan. Het vreemde meisje werd zeer bewogen en streed met zichzelf. Ze wilde haar gezicht afwenden, maar kon het niet en sprak deze woorden: "Wat bent u vriendelijk jegens een onbekende! Uw liefde doet mij zo goed. Aan u zou ik mijn hart wel willen uitstorten. Maar ach, ik ben bang dat ge u dan van mij zult afkeren."

Toen Maria minzaam lachend het hoofd schudde, ging ze verder: "Wel, zou u geen haat tegen mij voelen, als ik u zei tot welk volk ik behoor? Kunt u liefde hebben voor een kind van vervloeking, voor een dochter Israëls, voor een Jodin?"

"Dat je een dochter van Abraham bent verraadden mij al de woorden, die je bij het ontwaken uit je bewusteloosheid uitriep. Ik heb nu echter een vast vertrouwen, dat je ook in de voetstappen van het geloof van Abraham, de vader van de gelovigen, zult treden. Niet waar? Je zoekt Jezus, de Gekruiste? Je bent mijn lieve zuster."

Het meisje zweeg een ogenblik. Uit haar ogen blonk de dank voor de liefde, die voor haar verscheurd hart een verkwikkende balsem was. Daarop zei ze: "Ja, ik moet u mijn hart uitstorten. U moet mijn geschiedenis horen. Misschien geeft mij dat ook enige rust voor mijn gemoed."

De fijngevoelige Maria wilde, terwijl ze haar bezorgdheid te kennen gaf, voorkomen, dat het meisje wellicht in de spanning van haar gemoed, iets mocht meedelen, waar ze naderhand berouw van zou hebben. Op de herhaalde verzekering, dat een openhartige

meedeling thans een behoefte voor haar was, was Maria echter, - terwijl ze haar nodigde eerst iets tot verkwikking te gebruiken, - met vreugde bereid het verhaal aan te horen. Niet zozeer tot voldoening van haar nieuwsgierigheid, maar ze verwachtte een zegenrijk genot voor haar hart.

"Ik heet Thirza S.," zo begon het meisje, en Marie hoorde toen tot haar grote verwondering, de haar bekende naam van de grootste Joodse bankier uit de stad, van wie men zei, dat hij een vorstelijke rijkdom bezat.

"U ziet mij verwonderd aan, mevrouw? Ja, ik ben mijzelf een wonder, als ik er aan denk, wat in de laatste tijd met mij is voorgevallen. Maar dit durf ik vrijuit zeggen: Ik geloof van ganser hart, dat uw Jezus de beloofde Messias is. En ach, hoe graag wenste ik ook deel te hebben aan Zijn genade! Ik heb geen andere begeerte meer in mijn hart, dan dat Hij ook mijn Heiland moge worden. O, was ik toch als Christin geboren! maar nu....."

Maria viel haar in de rede met de troostende woorden: "De Heere Jezus heeft gezegd: "Wie tot Mij komt, zal ik geenszins uitwerpen." Daarom mag je vast vertrouwen, 'dat Hij, die het goede werk in u begonnen heeft, het ook voleindigen zal'. Maar, hoe heeft de Heere je tot dit inzicht gebracht? Dit is mij nog een raadsel."

"Ja, mij niet minder". Zoals ik mij duidelijk herinner, ontving ik de eerste indrukken als kind in een Christelijke school. Mijn vader, die een bijzonder streng Israëliet is, - en helaas, de hevigste haat tegen Jezus en tegen het Christelijk geloof koestert, - moet het zeker voor geheel onmogelijk gehouden hebben, dat ik op zo'n jonge leeftijd al indrukken van dien aard kon ontvangen, anders zou hij mij niet naar zo'n school hebben gezonden. Ik las daar met de andere kinderen in het Nieuwe Testament, leerde de teksten en versjes evenals zij: ik herinner mij thans duidelijk, dat de geschiedenis van Jezus en in 't bijzonder Zijn lijden mij diep trof. Ik werd ouder, kwam op een andere school, en de eerste indrukken uit de lagere school waren vlug vergeten. Zo groeide ik op. Voor mijn wereldse vorming werd zeer nauwkeurig gezorgd. Mijn vader onderwees mij in de Joodse gebruiken, die hij met de uiterste nauwkeurigheid waarnam. Maar mijn hart bleef onder deze gebruiken koud, en ik had er verder ook geen behoefte aan.

Ik bleef het enige kind van mijn ouders en daaruit kunt u wellicht begrijpen dat alles meewerkte dat ik als kind, in alle ijdelheid opgroeiend, mijn begeerten als jong meisje zocht te bevredigen. Ach, met schaamte denk ik nog aan die jaren die ik in de ijdelheid heb doorgebracht. Toch gevoelde ik mij gelukkig en vrolijk, zonder dat er ernstige gedachten in mij opkwamen. Maar het was allemaal schijn.

Dat werd in korte tijd werkelijkheid, want ons gezin trof een verschrikkelijke slag. Mijn moeder, aan wie ik bijzonder gehecht was, werd ziek en binnen korte tijd is ze gestorven. Het is nu bijna vijf maanden geleden en o, wat heeft deze slag mij zwaar getroffen! Het heeft mij alle levensgenot ontnomen.

Thirza kon haar tranen niet meer tegenhouden, waarop Maria tegen haar zei: 'Toch heeft de Heere het ten goede gekeerd. hij heeft je uitwendig levensgeluk verstoord om je, tot het hoogste en alleen ware geluk te brengen, Thirza.

Ach, mocht dit vervuld worden, dan zou het mij na het verlies van mijn moeder nog kunnen vertroosten. U hebt gelijk, dat het verlies van mijn moeder mij uit de ijdelheden verdreven heeft. Dat is ook wonderlijk gegaan, wat ik verder wil vertellen.

Ons huis was een verblijfplaats van ongestoord geluk, maar na het sterven van mijn moeder werd het een plaats van eenzaamheid. Mijn vader was en bleef diep bedroefd,

door het verlies van zijn vrouw, aan wie hij met een zeldzame tederheid verbonden was. Hij was niet te troosten. Hij zocht troost bij mij en begrijpelijk gaf hij nu al zijn liefde en genegenheid aan mij. De anders zo strenge en ingetogen man had ik nooit zo teer gekend en mijn hart sloot zich met alle kinderlijke liefde bij hem aan. Het was onze enige troost om in de stille eenzaamheid bij elkaar te zitten en de herinneringen aan zijn vrouw en mijn lieve moeder op te halen.

Overdag had mijn vader toch nog afleiding van zijn verdriet, door zijn werkzaamheden. Ik bleef dan treurend in de eenzaamheid in mijn kamertje achter.

Op een dag hadden wij uren lang over onze geliefde gesproken, toen mijn vader plotseling werd weggeroepen. Ik bleef alleen achter en liet mijn tranen de vrije loop hebben. Ik voelde mij eenzaam en van alles verlaten. Mijn hart scheen te zullen breken van verdriet waaronder ik gebukt ging. Ik smachtte naar troost in mijn brandende smart. Niet wetend waar het vandaan kwam, kwam mij op het onverwachts voor de geest: *Komt herwaarts tot Mij, alle die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.*

Daar heeft de Heere je al met zulke woorden van de genade tot Zich gelokt. Hij is toch onuitsprekelijk goed,"

"Ja! ik geloof thans ook vast, dat de Geest Gods mij deze woorden te binnen bracht, die van de lagere school af mij in 't geheugen gebleven waren. Want vroeger, dat weet ik zeker, heb ik nooit de geringste herinnering aan zulke Bijbelplaatsen gehad. Ik was verwonderd, hoe ik aan deze woorden kwam. Ik dacht er over na, waar ik die wel gelezen, of gehoord mocht hebben en wie ze had gesproken. Eindelijk viel het mij in, dat ik ze op de school in het boek van de Christenen gelezen en geleerd had. en dat het Jezus was, die ze had uitgesproken.

Dat ontroerde mij smartelijk. Die woorden waren mij zo dierbaar geworden. Het was mij, als vermoedde ik, dat mij daar de éنية balsem voor de wonde van mijn hart werd aangeboden. Maar u weet wel, mevrouw, hoe groot de verblindheid van mijn arm volk is, en welk een haat en afschuw ons tegen Jezus en het geloof van de Christenen ingeprent wordt.

Daar had het ook mijn vader in zijn Joodse ijver niet aan ontbroken. U kunt nu licht denken in welk een strijd mijn hart geraakte. Ik wilde deze woorden uit mijn gedachten zetten en zei tot mijzelf: "Dat is niet voor u, dat gaat u niet aan", maar ze weken niet van mij. Het was mij, als wanneer iemand, die van dorst versmacht, een fontein getoond wordt, die hij niet bereiken kan. Ik werd gedurig onrustiger. Eindelijk dacht ik: "Als ik maar eerst eens met zekerheid weet, of deze woorden dan werkelijk in het boek van de Christenen staan! Misschien zijn ze door Jehovah Zelf gesproken.

Ten einde dat te onderzoeken, verlangde ik naar een Nieuw Testament. Eindelijk viel mij in, dat ik er op de kamer van mijn dienstmeisje, die een Christin is, wellicht een zou vinden. Ik kon het verlangen niet weerstaan, dadelijk daarnaar te kijken en vond wat ik zocht. Schuw sloop ik naar mijn kamer terug, alsof ik een diefstal had gepleegd. Ik sloot mij op en begon met angstige vrees, alsof ik een zeer groot kwaad deed, het boek te doorbladeren. Menige plaats waarop mijn aandacht viel, en menige geschiedenis wekte bij mij zwakke herinneringen uit mijn kinderjaren. Ik hield mij echter daarbij niet op, maar bleef ijverig zoeken naar de woorden, die mij voor de geest stonden. Ik vond ze tot mijn vreugd ook weldra. Maar toen ontdekte ik met schrik, dat het werkelijk Jezus was, dien mijn vader mij had leren verfoeien, die deze woorden gesproken had. Maar was het mij niet mogelijk met mijn onderzoek op te houden. Ik las het hele hoofdstuk, herlas het en kon de wens niet onderdrukken: 'Ach, was je maar een Christin! Dan waren deze lieflijke troostwoorden ook voor jouw! Maar nu zijn ze niet voor jouw.'

Ik ontroerde bij die gedachten. Daar zag ik mij ... maar vergeef mij, mevrouw! Ik vermoei uw geduld met mijn uitvoerig verhaal. Maar die avond, met alles wat er toen in mij omging, staat mij zo levendig voor de geest. Ik heb het nog nooit, nooit durven wagen er tot iemand over te spreken. Daarom verzoek ik u het mij te vergeven als ik er zo over uitweid."

De predikantsvrouw verzekerde haar, dat ze met de grootste deelneming luisterde en dat juist uitvoerige mededeling haar zeer aangenaam was. Ze moest dus op die wijze verdergaan, als het haar niet te sterk aangreep.

"O nee, antwoordde Thirza, integendeel, het doet mij onuitsprekelijk goed, mijn hart eens te kunnen uitstorten. Terwijl ik die plaats in het boek las en herlas, vielen mij de daaronder aangehaalde teksten in 't oog. Daar stond er een uit Jesaja en een andere uit Jeremia. 'Hoe? dacht ik, dat is toch uit onze boeken?' Want hoe onwetend ik ook, helaas, in Gods Woord gebleven was, waren mij toch die namen niet vreemd gebleven. Dit verraste mij. Het boek, dat ik gehaald had, was een volledige Bijbel. Ik bladerde of ik die plaatsen ook kon vinden, en vond Jeremia 31: 25 deze tekst: "Want Ik heb de vermoeide zielen dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld." O, hoe goed deed het mij, dat zoiets in onze boeken stond. Ik zocht nu ook in het boek van Jesaja, en las hoofdstuk 55: 1-3, de uitnodiging: "O, al gij dorstigen, komt tot de wateren!" U kent zeker die tekst. Dit trof mij in de ziel. Ik las het kapittel geheel door, sloeg het blad om en vond als opschrift boven een ander hoofdstuk: *Christus' lijden en opstanding*. Ook dit las ik. Het was, zoals u al vermoeden zal, Jesaja 53.

Hoe ik daarbij te moede was, kan ik u niet zeggen. Ik herinnerde mij levendig de geschiedenis van het lijden van Jezus, zoals ik die op school gelezen had. De vroegere sinds lang vergeten indrukken ontwaakten weer. Ik zocht de lijdensgeschiedenis in het Nieuwe Testament, las die en kon de aandoening van mijn hart niet meer meester blijven. De treffende overeenkomst met de voorzeggingen van de Profeten voerde mijn verrassing ten top. Plotseling kwam bij mij de gedachte op. "Ja, wie weet, of dat in onze boeken wel zó staat, als in het boek van de Christenen." Mij viel in, dat ik ook een Joodse overzetting van het Oude Testament had, die mij eens door een van mijn bloedverwanten als geschenk was gegeven. Ik haastte mij naar mijn boekenkast. Daar stond het boek in zijn prachtige band, nog nooit gebruikt. Want wat had ik voorheen naar zulke boeken gevraagd? Ik sloeg de teksten op en bevond, dat ze wat de zin betreft, getrouw overeenstemden met datgene wat ik gelezen had. Onder het vergelijken van de teksten trof mij bijzonder dit woord: "Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg. maar de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen." Ik kan u niet zeggen, hoe dat in het binnenste van mijn hart drong. Juist als zulk een verdwaald en verloren schaap kwam ik mezelf voor, zó eenzaam, zó verlaten. En nu dat woord: "Ons aller ongerechtigheid!" Het was als een dolksteek in mijn hart. Ik had er nooit enig denkbeeld van gehad, wat zonden zijn. Daarom was het nooit in mij opgekomen, mij als een zondares te erkennen.

Een ontzettende onrust maakte zich van mij meester. Ik sloeg de boeken dicht en wilde het uit mijn gedachten zetten. En zei mismoedig tot mijzelf: "Dat komt van het lezen in dat Christelijk boek." Ik hoopte verlichting te vinden en nu drukte het mij nog duizendmaal zwaarder op het hart. Intussen kwamen mij die woorden weer zo levendig voor de geest: "Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven!" Mijn hart werd door de wisselende denkbeelden zó geschokt, dat ik werkelijk blij was toen ik aan tafel geroepen werd, hopen aan andere dingen mijn

gedachten te geven.

Zorgvuldig verborg ik mijn Nieuwe Testament en ging naar mijn vader. Deze merkte mijn gedrukte stemming, maar vermoedde de oorzaak niet en ik waagde het ook niet, er hem het geringste van te laten blijken. Zodra het mogelijk was, keerde ik naar mijn kamer terug en ging naar bed, om in de slaap de rusteloos strijdende gedachten en de pijnigende aanklachten van mijn hart te ontvluchten. Rust vond ik echter niet. Mijn gemoed was te ontroerd en hield zich steeds bezig met wat ik gelezen had.

Ziet u, mevrouw, zó is het met mij begonnen en op deze manier is het ook met mij verdergegaan. Ik wist mij een Bijbel aan te schaffen, en elk uur dat ik alleen kon zijn, bracht ik nu met het lezen van het Nieuwe Testament door. Het werd mij al spoedig een ontwijfelbare zaak, dat Jezus de beloofde Verlosser, de Koning Israëls is. Daarover was nu mijn geloof wel vast, maar elke dag kwamen mijn zonden groter en verschrikkelijker voor mijn geest. Ik geloof wel, dat Jezus zondaren zalig maken kan; maar ach, is Hij ook voor mij gekomen?"

"Mijn lieve Thirza, geloofd zij over u, de genade van de God uwer vaderen." Zo sprak Maria, die met levendige deelneming haar verhaal gevolgd had. "De Heere Jezus, die getrouwe Herder, is u nagegaan in de woestijn en heeft het verloren schaap gezocht, en - niet waar? - Hij heeft het ook gevonden."

"Ach! soms voelde ik zulk een waarachtige troost en vrede in mijn hart, als bij mij de gedachte levendig was dat Jezus ook al mijn zonden gedragen heeft. Ik kon dan zo uit de grond van mijn hart tot Hem bidden. Nooit vergeet ik het, hoe ik te moede was, toen ik voor de eerste maal mijn knieën boog in de Naam van Jezus en Hem uit mijn overvloeïend hart alles durfde klagen en zeggen, als had ik persoonlijk met Hem gesproken. Toen gevoelde ik mij geheel verlicht. Vermoeid en belast was ik tot Hem gekomen, en Hij verkwikte mij met de troost van de vergeving van mijn zonden. Dat was op de zondag toen ik voor de eerste keer hier in de kerk ben geweest. O, wat was die preek gezegend voor mijn hart! En de volgende leerredenen niet minder. Het was alsof sprak de predikant alleen voor mij preekte. Ik kon de troost van de vergeving van de zonder mij zo recht toe-eigenen. Maar heden, dat woord van de vloek!"

Maria viel haar in de rede en vroeg, wat haar aanleiding had gegeven, om juist hier naar de kerk te komen.

"Ik denk, dat dit een bijzonder goedertieren leiding van God is geweest," antwoordde Thirza. "Voornamelijk, als ik op uw grote en onverdiende goedheid jegens mij zie. Ik had al spoedig, naarmate de waarheid Gods in mijn hart werkte, behoefte, om een levend getuigenis daarvan te horen. Omdat ik geen mens kende, waagde ik het niet mij aan iemand te openbaren.

Maar om in 't geheim eens een Christelijke godsdienstoefening bij te wonen, ja, die wens werd bij mij steeds levendiger. Bij een wandeling met mijn vader viel mij uw fraai gelegen kerk, in de stille voorstad in het oog. Dadelijk rees bij mij de gedachte: "Daarheen moest je zondag gaan, daar ben je zeker, dat niemand je kent."

Ik deed dit dan ook. De indruk die de preek op mij maakte, heeft bij mij voor altijd beslist. Ik kon nauwelijks de volgende zondag afwachten. En nu voel ik, dat ik zonder de Heere niet meer kan leven. O, als Hij mij maar niet verstoot! Ik ben zó bevreesd!"

3. Donkere wolken

Gedurende dit gesprek was de kerk uitgegaan, maar de predikant had uit zorgvuldigheid vermeden in de kamer te komen, toen hij hoorde dat zijn vrouw nog met de vreemde alleen was. Bij het einde van haar verhaal, zette Thirza zich op de sofa en trachtte tevergeefs de tranen te weerhouden, die de onmiskenbare getuigen waren van de verslagenheid van haar hart, dat door het gevoel van haar doemwaardigheid diep gebogen en verbroken was. Op de vraag van Maria, of ze ook haar man wilde toestaan met haar te spreken, verzocht Thirza dit dringend. Ze voelde behoefte aan zijn toespraak en had ook geen vrees meer, daar nu toch de sluier van het geheim verscheurd was,

De vrouw van de predikant verliet de kamer, deelde haar man in 't kort het noodzakelijkste mee, en bracht hem toen bij Thirza.

In het gezin was ze zeer verlegen. Zijn vertrouwenwekkende hartelijkheid maakte haar echter spoedig openhartig. De Heere gaf haar een rijk gezegend uur door dit gesprek. De vertrouwelijke mededeling aan de echtgenote van de predikant had haar al grote verlichting gegeven.

De troost van het Evangelie drupte als balsem in de brandende wonden van haar hart. Het schrikbeeld van de vloek week voor de vaste, onwrikbare woorden van de genade. Ze voelde zich weer als een, die vrede gevonden had in de Heere. Het bloed van Jezus betoonde zich aan haar hart als het bloed van de verzoening. Ze genoot de dierbare nabijheid van de Zaligmaker zoals nooit voorheen; en tegelijkertijd voor de eerste keer de zaligheid van de gemeenschap van de Heiligen. Bovenmate was ze verheugd, en prees de Heere voor Zijn genaderijke leiding met haar op deze morgen.

Eensklaps echter gleed een donkere schaduw over haar hart, waarin aanvankelijk de heldere, vrolijke zonneschijn van de genade straalde. Het was de herinnering aan haar afgestorven moeder, de gedachte aan haar vader.

"Ach, mijn arme moeder!" riep Thirza in diep verdriet uit. Een ontzettend denkbeeld sneed haar door de ziel: "die teergeliefde moeder in de eeuwigheid en zonder Hem gekend te hebben, die alléén kan zalig maken! En mijn vader! ... Hij met zijn haat tegen de Gekruiste! O, hoe zal het hem als een dolksteek door het hart gaan, als hij te weten komt, wat er met mij is voorgevallen!"

"Dus je vader weet nog niets van de verandering, die in je heeft plaats gehad?" Vroeg de predikant.

"Nee, hij heeft wel bemerkt, dat ik in de laatste tijd iets bijzonders op het hart moest hebben, maar hieraan zal hij ook van verre niet denken. Ik ben zo bang dat hij het besterven zal, als hij het verneemt. Zijn gezondheid heeft door het verlies van mijn moeder al veel geleden. En daarin ken ik mijn vader, hoe teer zijn hart ook aan zijn enig kind gehecht mag zijn, hij zou mij eerder lichamelijk dood wensen, dan mij toe te staan, dat ik in de Gekruiste geloof. O God, wat zal dat worden?"

"Heb goede moed, Thirza!" Zei de liefdevolle Maria, "je zult ook daarin ondervinden, hoe trouw de Heere de Zijnen door alles heenvoert. De Apostel zegt: "Werp al uw bekommernissen op Hem, want Hij zorgt voor u." En David vermaant in de 37ste Psalm: "Wentel uw weg op de Heere, en vertrouw op Hem. Hij zal het maken." Houd je daaraan vast."

"Ja," hernam de predikant met ernst, "dat is zeker, de Heere zal Zich juist in deze

zaak, waarvan ik het gewicht met je gevoel, aan je betonen als de goede, trouwe Herder, die de lammeren in Zijn schoot verzamelt, en op Zijn armen draagt. Maar Hij heeft ook gezegd: "Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, die in de hemelen is; maar zo wie Mij verloochend zal hebben voor de mensen, dien zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader, die in de hemelen is," Matth. 10: 32.

Thirza ontstelde zichtbaar bij dat ernstige woord. Ze bekende, dat reeds voor enkele weken bij het lezen van de Schrift, deze woorden haar hart getroffen en haar veel onrust veroorzaakt hadden. Het was haar een bijna onverdraaglijke gedachte, dat zij, indien wel niet voor God, dan toch voor de mensen huichelde, heimelijk in Gods Woord las, en als een dief in de kerk sloop. Maar ze durfde er niet aan denken, welk een opschudding het geven zou, als ze dit aan haar vader openbaarde.

"Naar het oordeel van de wereld, naar andere mensen, vraag ik helemaal niet," zei Thirza, "... maar mijn vader! De arme man heeft niemand in de wereld dan mij! En ik heb hem nu in daarin moeten afvallen, wat hem het heiligst is. Hij zal mij verstoten, dat weet ik, zodra hij hoort, dat ik Christin ben. Hij zal mij vervloeken. O, was het slechts om het uitwendige te doen, dat zou ik kunnen verdragen. Verstootte hij mij uit zijn huis, ontnam hij mij zijn vermogen, ik wilde graag armoede en gebrek lijden; maar dat mijn teergeliefde vader voor mij zijn hart zal sluiten, dát is mij te zwaar!"

Thirza weende en Maria met haar.

De predikant gevoelde diep de zwaarte van het offer, dat de Heere van haar eiste. Hij bewees haar dat de Heere niets vraagt, wat Hij ook niet geeft, en dat Hij nooit boven vermogen verzocht laat worden. Hij hield haar de beslissende uitspraak des Heeren voor: "Wie vader of moeder lief heeft boven Mij, is Mijns niet waardig,"

Dat woord gaf de doorslag in het hart van de jonge dochter. Het levendig gevoel van de dierbaarheid van Jezus, dat ze in haar hart ondervonden had, schonk haar moed en opgeruimdheid, om voor Zijnenwil er alles voor op te offeren.

Bij het einde van het gesprek, toen de doorgesane tijd haar vermaande naar huis terug te keren, voelde ze zich onweerstaanbaar gedrongen, zonder uitstel haar vader te bekennen, wat de Heere in haar gewerkt had. Ze wilde het dus nog dezelfde avond in de Naam des Heeren wagen. Haar hart beefde, toen ze dit besluit de predikant meedeelde.

Hij hield haar troostvolle beloften voor, die krachtig op haar werkten, inzonderheid dat woord. "Vrees niet, Ik ben met u! wijk niet, want ik ben uw God, Ik heb u verlost, Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt de Mijne."

Maria verzekerde haar, dat ze biddend aan haar gedenken zou.

"Willen wij ons eerst nog in 't gebed verenigen, voor je vertrekt?" vroeg de predikant. Thirza verlangde niet anders. Samen knielden ze neer voor de onzichtbare Heere, Wiens levendige tegenwoordigheid ze zo genadig ondervonden had. De predikant bad met zalving van de Geest. Thirza was zeer bewogen. De Heere zegende haar met milde hand. Ze werd vervuld met de vertroosting Gods en vrolijk in 't geloven. Zulke uren had ze nog nooit beleefd.

Maria geleidde haar door de tuin, opdat ze onopgemerkt in de stad zou kunnen komen. Ze verzocht het meisje haar bezoek dikwijls te herhalen, en verzekerde haar, dat ze voor haar als een zuster was geworden. Thirza nam met vreugde deze uitnodiging aan, en wist geen woorden te vinden, om haar dank uit te spreken voor de liefde, die haar door deze vriendelijke mensen betoond was.

Maria wees alle dank van zich, op de Heere.

4. Een geweldig onweer

Zo ging Thirza stil verheugd en toch angstig bewogen naar huis. Toen ze met haar vader aan tafel zat, sprak ze vrijer en vrolijker tot hem, dan sinds weken het geval geweest was. Ze had het graag gewaagd, in de eerste opwelling van de vreugde die haar hart smaakte, het beslissende woord van de bekentenis uit te spreken. Maar ze waren niet alleen, de middag bracht ze stil op haar kamer door. Hoe meer echter de avond naderde, des te angstiger en beklemd werd het haar om het hart. Nog een zwaar uur van worsteling met de Heere wachtte haar. Liever had ze de beslissende verklaring nog uitgesteld. O, hoezeer voelde ze behoefte aan de vertroostende woorden van de predikant! Hoe graag had ze Maria in haar nabijheid gehad. Maar ze was helemaal alleen, op de Heere aangewezen.

Men riep haar aan tafel. Ze kromp ineen want nu was het ontzettend ogenblik gekomen. Vooraf wierp ze zich nog neer voor de Heere, en smeekte Hem vurig om Zijn genadige nabijheid.

Aan tafel sprak ze weinig en nog minder at ze. Haar vader was buitengewoon teer jegens haar. Haar bewogen stemming viel hem spoedig in 't oog. Hij zocht de oorzaak daarvan in de treurigheid over het verlies van haar moeder, en wilde haar opbeuren door de verzekering van zijn innige liefde. Ieder woord van vaderlijke genegenheid was haar een steek door het hart en wekte in haar nieuwe strijd. De tafel werd afgenomen en ze zat alleen tegenover hem.

"Nu! nu!" Sprak een stem in haar binnenste. Maar het hart was van bange beklemdheid samengeperst ze kon geen geluid voortbrengen. Zwijgend zag ze voor zich.

"Thirza, mijn kind, wat scheel je u toch?" Vroeg hij en greep teer haar hand.

Thirza hief de ogen op. Haar betraande blik ontmoette het oog van haar vader, dat met de innigste liefde haar aankeek. Ach, zijn liefde was anders haar hartelust geweest, maar nu vermeerderde die haar angst. Hoe kon ze nu dat woord uitspreken? Het was haar, alsof ze een mes zou nemen om haar vader in het hart te stoten. Met een diepe zucht sloeg ze de ogen weer neer, ze kon de blik van haar vader niet weerstaan. Deze werd bezorgd. "Kind! Wat hebt je toch op het hart? Zeg het mij toch! Verlang je misschien iets? Spreek alleen maar. Je weet toch hoe graag ik alles doe, om mijn Thirza gelukkig en vrolijk te zien. Jij, je bent toch het enige, dat ik nog op de wereld bezit. Wil je wellicht iets van mij?"

Thirza schudde weemoedig haar hoofd; spreken kon ze niet. Hij wilde haar in zijn armen trekken, ze zank op haar knieën en verborg snikkend haar gezicht in zijn schoot. De oude man was buitengewoon ontroerd. Hij legde de hand op haar hoofd en zegende haar met de priesterlijke zegen. De zegenende woorden vielen haar als een hemelse dauw op het hart. Ze riep tot de Heere die de binnenste gedachten kent, en in Wiens hand het hart van alle mensen is, dat Hij neigt als waterbeken. In plechtig zwijgen was de vader over de dochter gebogen. Haar stemming was hem een onverklaarbaar raadsel. Hij hoorde haar zuchten en vernam het stille fluisteren van haar gebed

"De Heere vervulle al uw begeerten," zei hij, met de woorden van de Psalm. En Hij legde zijn hand weer zegenend op haar hoofd.

En zie, zijn zegenwens werd verhoord in hetzelfde ogenblik toen hij hem uitsprak. Maar zeker op een manier zoals hij niet vermoedde. De Heere verhoorde genadig het angstgeschrei van Zijn kind, en verleende haar kracht en vrijmoedigheid. Nauwelijks had haar vader deze woorden gesproken, of zij, in blijmoedigheid van het geloof opziende, zei met een vaste stem: "Amen, om Jezus Christus' wil!"

Het woord was gezegd. De Israëliet kromp ineen, als had een vergiftig dier hem gestoken. Zijn ogen, zo-even nog de heldere spiegel van een teer bezorgd, vroom zegenend vaderhart, verstijfden van ontzetting, schrik en afschuw, en rolden wild, vol vuur van toorn en woede. De duistere kracht van de verblinding, de diep ingewortelde haat tegen de Nazaréner, het stijfhoofdige vasthouden aan de van de vaderen geërfde gewoonten, bezielde hem geheel. Hij sprong op als wilde hij vluchten voor de bliksem van het woord, dat opeens het hele hart van zijn dochter ontsluitte en het raadsel daarvan op een zo'n verschrikkelijke wijze had opgelost.

Snikkend omklemde Thirza zijn knieën nog vaster. Haar hele lichaam beefde. Maar ze voelde de levendige nabijheid van haar Heere. Haar vader was als door het onweer getroffen. Eindelijk vond hij woorden voor zijn toorn.

"Wat? Wie heeft dat gedaan? Op de lippen van mijn dochter die vervloekte Naam? Vervloekt zij ..." —

"O vader, vloek niet!" gilte Thirza. "Laster de Heilige Naam van mijn Heere en Heiland niet! Lieve vader, vloek Jezus niet. Hij is de Messias Israëls!"

Toen brak de duistere woede van de ongelukkige man uit in de ontzettende vloek, die de arme kinderen van het, in blindheid en ongeloof verzonken Israël, over de Heilige Naam, door welke alleen zaligheid mogelijk is, plegen uit te spreken: "Vervloekt ze die Naam; Hij worde uitgedelgd, voor altijd en eeuwig; en verrotte de tong, welke Hem uitgesproken heeft."

Wie rilt niet bij het horen van zulke ontzettende woorden? Hoe doorboorden ze het hart van Thirza!

Ze omklemde haar vader nog vaster, die zich van haar wilde losrukken.

"Ach, vader, vader!" riep ze smekend.

"Ik heb geen dochter meer! Die afvallige is uit mijn hart gescheurd! Weg met u, gij vervloekte! Je moet mij niet meer onder de ogen komen, tot je de Nazaréner vloekt!"

Met deze woorden, in hevige toorn geuit, rukte hij zich onstuimig van haar los. Hij verstootte zijn dochter, die zich krampachtig aan hem klemde, met hevig geweld van zich en stormde de kamer uit.

Thirza was bewusteloos neergezonken. Toen ze weer bij kennis kwam en zich het gebeurde levendig herinnerde, klonken de woorden van de vloek nog in haar oren, waarmee haar vader haar van zich had gestoten. Ze geraakte in zware aanvechting, maar vond in het gebed verlichting en troost. De glans van Gods aangezicht verlichtte haar in het diepe duister van de verzoeking, als ze in stille eenzaamheid in haar kamer met de Heere worstelde. De gehechtheid aan haar vader wekte in haar een bange strijd, tot ze het woord van de Psalmddichter vond: "Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de Heere zal mij aannemen." Dat woord klonk levend in haar hart. De liefde van haar vader had opgeofferd om des Heeren wil. Maar de liefde van God door de Heilige Geest werd rijkelijk uitgestort in haar hart. Ze genoot de zaligheid van de liefde van Jezus, en als een verkwikkende balsem drupte in de brandende wonden van haar hart troost uit Zijn bitter lijden. Het was haar tot versterking, aan haar Christelijke vrienden in de voorstad te denken en zich in de geest met hen te verenigen voor de troon des Heeren.

Zo wisselden in die bange nacht, die geen verkwikkende slaap voor haar had, vurig worstelen in felle smart, met liefelijke vertroosting van de genade elkaar af. 's Morgens was ze tamelijk kalm. Ze had hartelijk voor haar vader kunnen bidden en hoopte, dat hij, als de eerste toorn voorbij was, niet meer aan het verschrikkelijk

woord van de verstoting zou denken. Zoveel te smartelijker viel het haar, toen in plaats van het gewone verzoek om aan het ontbijt te komen, ze dit op uitdrukkelijk bevel van haar vader, op haar kamer ontving. Ze liet eerst haar tranen de vrije loop, schreef hem toen enkele regels met de innigste verzekeringen van haar liefde; hem dringend verzoekende, dat hij haar wilde toestaan bij hem te komen. Hij zond het briefje direct terug, met de woorden daaronder geschreven: *"Als Christin nimmer."* Het middagmaal werd eveneens op haar kamer gebracht. Haar vader wilde alleen eten.

In de namiddag liep ze vlug naar de voorstad, naar de pastorie die haar zo dierbaar was geworden. Maria ontving haar met open armen. De Christelijke liefde van de vrome predikantsvrouw deed haar zo goed, dat ze zich aanmerkelijk verlicht voelde, toen ze aan haar deelnemende vriendin het hart had geopend.

De predikant kwam er ook bij. Ze lasen samen in Gods Woord. Hij moedigde haar aan tot vast vertrouwen op de Heere en gaf haar vooral dit woord te overdenken: "In stilheid en vertrouwen zal uw sterkte zijn." Hij vermaande haar in het gebed voor haar vader aan te houden en zijn bekering van God af te smeken, op hoop tegen hoop.

Eer ze scheidden, verenigden ze zich nog in het gemeenschappelijk gebed. Thirza keerde gesterkt naar huis terug, ze gevoelde zich minder eenzaam en verlaten door de gemeenschap met deze gelovigen.

5. Om Christus' wil gescheiden

Zo verliepen meer dan acht dagen. Thirza had haar vader nog niet weer gezien. Meerdere keren had ze haar verzoek vernieuwd. Het antwoord bleef echter hetzelfde. Ze gaf de hoop op iets op hem te overwinnen omdat ze zijn onbuigzame halsstarrigheid in zaken, de godsdienst betreffende, kende. Menige keren probeerde ze of ze hem ook soms toevallig in huis kon ontmoeten. Maar tevergeefs. Hij scheen haar met opzet te vermijden. Hem tegen zijn uitdrukkelijk verbod in zijn kamer op te zoeken, waagde ze niet. Zo verdeelden zich dan haar dagen tussen de stille eenzaamheid op haar kamer en de bezoeken in de pastorie, waar ze dagelijks enige uren van verkwikkend genot doorbracht.

Bijzonder aan haar hart gezegend, was de godsdienstoefening op Palmzondag, die ze nu vrij en openbaar, onder geleide van haar vriendin bijwoonde. Jezus werd haar dagelijks dierbaarder. Wat haar uitwendig ontnomen was, ontving ze inwendig duizendvoudig terug. Haar hart hield intussen niet op over de diepe verblinding van haar vader te treuren, en om de redding van zijn ziel tot God te roepen. Meerdere keren kreeg ze ook troost en vertrouwen, dat God haar gebed verhoren zou. Op welke wijze echter, kon ze zich in 't geheel niet voorstellen. Zo werd Thirza, onder de zware beproeving innerlijk rijk vertroost en werd op allerlei wijzen de trouw van haar Herder gewaar.

De ongelukkige vader beleefde intussen vele moeilijke dagen. Hij zat ook meest eenzaam en kon slechts met moeite zijn noodzakelijkste bezigheden verrichten. Hem ontbrak echter alle licht en troost in de duistere nacht van de smart, waardoor hij zich overvallen zag. De dood van zijn echtgenote had hem zwaar getroffen, maar onvergelijklijk veel zwaarder was dit éne woord uit de mond van zijn dochter. In het eenzaam nadenken over zijn smart, maakten zich allerlei gedachten van hem meester. Dikwijls kwam het denkbeeld in hem op zelf te gaan onderzoeken, wat de Profeten van de Messias gezegd hebben. Ook meermalen nog het verlangen naar de liefde van de enige dochter die zijn vreugde en zijn trots geweest was. Zodat hij enkele keren op het punt stond, tot haar te gaan of haar te laten roepen. Maar de diep ingewortelde haat

tegen de Gekruiste verstikte weldra elke zachte neiging. In zijn knagend verdriet verteerde hij.

Thirza had het gebed, had Gods Woord, had de verkwikking van de Christelijke gemeenschap. Haar arme vader moest daarentegen al deze versterkingen missen en werd geheel aan al het lijden van zijn verdriet overgegeven. Het was daarom volstrekt niet te verwonderen dat zijn gezondheid, die door het onverwacht verlies van zijn vrouw al zozeer geschokt was, onder deze nieuwe slag geheel werd geknakt. Een slepende koorts tastte hem aan, die hem spoedig op het ziekbed neerwierp.

Op zekere morgen zag Thirza de koets van de dokter voor de deur. Bevangen door een angstig vermoeden, ondervroeg ze haar dienstmeisje. Ze hoorde dat haar vader ernstig ziek was.

De arme Thirza! Ze was door deze nieuwe slag als overweldigd. Ze klaagde zich aan als de moordnares van haar vader. Het duurde enige tijd eer ze zich herstellen kon. Toen waagde ze het nog eenmaal haar vader smekend te verzoeken, of hij haar toestond hem te verplegen. Maar weer het oude, wrede antwoord, wat haar diep door het hart sneed. Ze hoorde van het dienstmeisje, dat haar vader een verpleger had aangenomen en er anders niemand bij hem mocht komen.

Met een bezwaard hart ging ze 's middags naar de voorstad. Maria weende deelnemend met haar. De predikant spoorde haar aan tot volhardend vertrouwen op Hem, Wiens raad wonderbaar is, en Die dat vertrouwen altijd heerlijk doet uitkomen. Na korte tijd kwam ze enigszins gesterkt terug. Maar de gedachte aan de ziekte van haar vader drukte haar zwaar toen ze het ouderlijk huis weer binnenkwam.

Op weg naar haar kamer ging ze voorbij het vertrek van de zieke. Ze luisterde of ze misschien zijn stem hoorde, maar alles was stil daarbinnen. Onwillekeurig hield ze de hand aan de kruk van de deur om die te openen, maar de moed ontzonk haar, ze waggelde naar haar kamer. Haar hart smolt weg in wenen en bidden. Hoe graag had ze alles aan haar vader ten offer gebracht, maar het enige, dat hij juist verlangde kon ze niet prijsgeven. Ze was bereid alles te doen als ze hem slechts zien kon en in de verpleging aan zijn ziekbed de aandrang van haar tere kinderliefde kon voldoen.

De verzoeker greep haar geweldig aan met het verwijt, dat ze onrechtmatig handelde, door op deze manier de natuurlijke banden te verscheuren. Want ze had haar geloof toch geheim kunnen houden? Met dergelijke influisteringen werd ze door de duivel gepijnigd. Ze kwam meer dan ooit te voren in de zeef van de aartsvijand, die haar begeerde te ziften als de tarwe. Maar de Heere stond haar ter zijde. Ook voor haar gold het woord van de getrouwe en barmhartige Hogepriester: *"Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude."*

Hoe zwak ze ook werd in de ure van de verzoeking, zo zelfs dat haar alle kracht begaf, ze hield echter worstelend vast aan Hem, die de sterren telt en de wonden van verbroken harten heelt. De smeltgloed van de Goudsmid, die de Zijnen loutert en keurt, was hevig. Maar de Goudsmid bewaakte en bestuurde nauwkeurig de kracht van het vuur. Het geloof kwam krachtiger en gezuiverd uit de aanvechting tevoorschijn. Ze smeekte thans ernstiger dan ooit om behoud van het leven van haar vader. Ze bad de Heere de toegang tot het ziekbed voor haar te openen. Toen stond ze getroost op om tot haar vader te gaan.

Toen ze aan de deur van de ziekenkamer was, verloor ze de moed. Ze wilde teruggaan en tot de andere dag wachten. Ze luisterde of ze iets hoorde. Maar het was stil, als het zwijgen van de dood. Het angstig vermoeden, dat haar vader gestorven kon zijn, greep haar plotseling aan, en in die angst opende ze plotseling de deur en ging de kamer binnen. Daar stond ze nu aan het ziekbed. Hij had haar binnentreden niet bemerkt en

lag in onrustige koortssluimer. Ze boog zich over hem heen om de geliefde trekken te beschouwen, welke gezicht ze zo lang onthouden was. Maar ach! hoe sneed het door haar ziel toen ze de verandering zag, die deze weinige dagen hadden teweeggebracht! Ze verschrok van het bleke, vervallen gezicht, dat de onmiskenbare tekenen van diep verdriet droeg.

Zij wenkte de verpleger weg te gaan en zette zich stil naast het bed, vast besloten zich niet van de plaats te laten verdrijven die haar als dochter toekwam. Zo zat ze een poos in biddende gedachten verzonken. Ze keek dikwijls naar de bekommerde en door ziekte misvormde trekken van de zieke en lette angstig op elke beweging. Eindelijk begon hij zacht als in de slaap te spreken. "Thirza! Thirza!" riep hij met de uitdrukking van de innigste liefde. Het meisje luisterde met angstige spanning. Het deed haar hart goed deed, want het was een bewijs dat zijn vaderhart, ten minste in de koortsdromen, met de oude teerheid voor haar bezielde was. Ze boog zich voorover, achter het bedgordijn dat haar voor de blik van de lijder verborg, om des te beter de zachte klank van de liefde te kunnen vernemen. Daar sloeg hij, ontwakend, zijn ogen op, zacht roepend: "Thirza! Thirza! Mijn kind, waar ben je toch?"

Thirza kon zich niet bedwingen, ze knielde naast het bed neer, greep de hand van haar vader, en die vast omklemmend, zei ze: "Hier ben ik, mijn lieve, lieve vader!"

Haar gevoel overweldigende haar. Onder hete tranen boog ze zich over hem en drukte een kus op de brandende lippen, alsof ze het woord van die vloekspraak daarvan weg wilde kussen en ze toesluiten voor ieder hard woord van verstoting. Ze zag hem toen weemoedig, biddend aan. Haar tere blikken moesten de tolken van haar gevoel en van haar bede zijn.

De zieke was nu tot volle kennis gekomen. De aanblik van zijn beminde, enige dochter, haar kinderlijke liefkozingsen, voorheen zijn dagelijkse vreugde, nu zo lang door hem onthouden, deden hem zo goed, dat ze voor een ogenblik het harde woord van de verstoting terughielden. Blijkbaar was hij in hevige gemoedsstrijd.

Maar ach, de Jood verkreeg over de vader de overhand. De ingewortelde haat tegen de Heilige Gods, die als een vreeslijke vloek op het gevallen Israël rust, verstikte zijn zo krachtig opgewekte teerheid. Hij trok zijn hand terug, die Thirza nog vast hield en zo bars als hij, na hetgeen vooraf was gegaan, maar kon wezen, vroeg hij kortaf: "Wat doet jij hier, meisje?"

"Lieve vader, uw Thirza is hier, om u op te passen en te verzorgen en om de uwe te wezen, gedurende uw ziekte. Ik wil zo graag weer als voorheen uw kind te zijn. Dat mag ik immers, nietwaar, lieve vader?"

"Verlaat gij dan dat vervloekte geloof?"

"O, spreek daarvan niet, vader, ten minste nu niet. U bent zeer ziek en dat grijpt u thans te sterk aan. En wie kan u toch in uw ziekte zo goed oppassen als uw Thirza, die u altijd zo lief gehad hebt? U hebt immers niemand meer op de wereld dan mij, en wilt u mij ook van u stoten? O nee! Dat kunt u niet. Ik laat mij nu niet van u scheiden. U vergunt mij immers hier te blijven, lieve vader?"

De oude Israëliet zuchtte diep en zweeg. Hij trok nu zijn hand, welke ze bij de laatste woorden in de hare genomen had, niet terug en verdroeg haar tere liefkozingsen.

Hoe dankbaar en vrolijk was ze dat hij haar stilzwijgend toestond bij hem te blijven! Ze maakte zich direct gereed om 's nachts bij hem te waken. Met nauwgezette opmerkzaamheid sloeg ze onvermoeid iedere beweging van de beminden zieke gade. Ze was bezig met hem nu eens verkwikking toe te reiken dan weer zijn kussens goed te leggen, en waar en wanneer het nodig was, hem te dienen.

De eerste nacht aan het ziekbed van haar vader was voor haar bijzonder gezegend en gewichtig, omdat ze zich herinnerde, dat het de gedachtenis aan de lijdensnacht van de Heere was. Daar zat ze in de stilte van de ziekenkamer, alleen met haar Bijbel. Ze las de lijdensgeschiedenis met een belangstelling als nooit te voren. Ze was in de geest in Gethsémané, en werd gezalfd met de vreugdeolie van de Geest. De rijke zegen van de nacht maakte haar ook de ontbering minder zwaar, toen ze op Goede Vrijdag het gelui van de klokken hoorde en met verlangen aan de kerk in de voorstad dacht. Ze wilde echter niet wijken van het ziekbed.

In het begin sprak haar vader niet met haar. Ze sloeg echter zorgvuldig acht op hem, en las elke wens in zijn ogen. De zieke gevoelde het grote onderscheid tussen de verpleging zelfs van de trouwste dienaar en die van een liefhebbende dochter. Soms vroeg hij haar het een en ander, dankte een enkele keer voor een dienst, maar begon anders geen gesprek; wat ook Thirza niet zocht. Ze was zeer tevreden, dat ze bij haar vader mocht zijn en hem oppassen. Ja, vaak kreeg ze de vrijmoedigheid, om in deze omstandigheden, welke ze als een geschenk van God beschouwde, een onderpand te zien, dat de Heere nog grotere dingen zou doen dan deze. De stilte van de ziekenkamer deed haar goed. Ze zat met tere opmerkzaamheid aan het bed van de geliefde zieke. Als hij sliep, zocht ze vertroosting en sterkte door het lezen van Gods Woord.

Zo gingen de eerste dagen voorbij. De zieke werd langzamerhand vriendelijker, sprak ook nu en dan met haar, echter altijd met enige terughouding. Zó verliepen enkele dagen tot het Paasfeest naderde. Thirza had tijdens de Paasnacht weer gewaakt. Toen het klokgelui de feestmorgen aankondigde, verkwikte ze zich met het lezen van de geschiedenis van Maria Magdalena. Het was haar, of ook ze de groet van de Verrezen Koning in haar hart vernam. Ze genoot dankbaar de heerlijke Paasvreugde. Ze verlangde zeer naar de gemeenschap van de Christenen, maar stond in tweestrijd of ze haar vader enige tijd verlaten zou. Deze had een tamelijk goede nacht gehad. De voorjaarszon scheen helder en vriendelijk in de kamer, Alles scheen mee te werken, om Thirza het hart vrolijk en opgeruimd te maken, en dit drukte zich in haar hele voorkomen uit,

"Je bent heden zo vergenoegd als een kind?" Zei haar vader.

"Ik ben toch ook uw kind, lieve vader? En zou ik mij niet verheugen over de goede nacht, die u gehad hebt? En wist u slechts de oorzaak van mijn vreugde ...!"

Thirza brak af, om niet meer te zeggen. Haar vader werd ernstig. Daarna zei hij zachtjes: "Je moet echter vandaag de lucht genieten. Het schijnt een schone dag te zijn. Anders wordt je ook nog ziek."

Deze trek van vaderlijke liefde deed haar zeer goed. Eerst wilde ze niet. Omdat hij er echter op aandrong, gaf ze zich vrijheid hem voor enige uren te verlaten.

Zij snelde naar de kerk in de voorstad. In de samenkomst van de gelovigen genoot ze de zoete vertroosting van de Paasgeschiedenis. Hemelse vrede en hemels licht daalden in haar ziel. De leraar predikte over de geschiedenis van Maria. Het was voor haar de geschiedenis van haar eigen hart en ze werd zeer gesticht door het Woord van waarheid. Nauwelijks gunde ze zich na de kerk de tijd om haar zusterlijke vriendin mee te delen, welke genade de Heere haar uit- en inwendig bewezen had; en keerde toen verkwikt en gesterkt naar het ziekbed terug.

De geneesheer verklaarde, dat het hoogtepunt van de ziekte voorbij was. Hij schreef deze gunstige wending vooral toe aan de weldadige invloed, welke de tere trouw van de dochter op het gemoed van de zieke uitoefende. Zeker vermoedde hij de ware stand

van zaken niet. Hij had de diepe droefheid van de patiënt over de dood van zijn echtgenote als de oorzaak van de ziekte beschouwd. Maar toen hij verklaarde, dat de gunstige wending die de ziekte genomen had, voornamelijk was te danken aan de trouwe liefde van de verpleegster, richtte de vader op Thirza een dankbare blik, die haar met vreugde vervulde. Haar hart bracht echter de dank toe aan Hem, Wie deze alléén toekomt.

6. Een gezegend ziekbed

Zo verliepen verscheiden weken. Thirza kon slechts zelden en dan voor zeer korte tijd, Maria bezoeken. Maar dit gemis werd haar enigermate door een bijna dagelijkse briefwisseling vergoed. De brieven van de schrandere, ervaren, oudere zuster deden haar veel nut. Nu en dan voegde de predikant ook een woord tot opbeuring daarbij. Daar ze overdag weinig tijd tot schrijven had, omdat ze voor haar vader onontbeerlijk was, gebruikte ze de stille, nachtelijke uren die ze aan het ziekbed doorbracht, om haar hart voor haar geliefde zuster in Christus open te leggen en Gods Woord biddend te onderzoeken.

Thirza bemerkte niet zelden, dat haar vaders oog nadenkend op haar rustte. Vooral dan, als hij meende onopgemerkt te zijn, verraadde zijn blik de tere liefde van zijn vaderhart, of de grote bewondering van het gedrag zijner dochter. Want hij kon het niet ontkennen dat die onvermoeide, dag aan dag, week aan week gelijkmatige liefde van Thirza, haar volhardende trouw en vooral haar stille vrolijkheid en rust, een diepe indruk op hem maakten. En dit te meer, omdat hij tevoren Thirza van een geheel andere zijde gekend had. Bij al haar natuurlijke beminnenswaardigheid en teerheid jegens haar vader en moeder, toonde Thirza tevoren maar al te duidelijk de nadelige invloed, die de omstandigheid dat ze het enig, vertroeteld kind van rijke ouders was, op haar uitgeoefend had. Ze was gewend al haar wensen bevredigd te zien. Ze was zeer op genoegens gesteld, en vooral uiterst gevoelig en licht geraakt.

Thans echter zag vader tot zijn verwondering deze zelfde dochter dag en nacht onvermoeid hem verplegen. Met onverminderde vrolijkheid liet ze voor hem weken lang haar genoegens, elke uitspanning, ieder vermaak staan. Zonder dat men bemerken kon dat dit voor haar een opoffering was. Ze scheen geen andere wens te kennen dan die om haar vader te mogen dienen.

Tijdens de langzame vordering van zijn herstel was de oude man vaak zeer verdrietig en zijn natuurlijke drift uitte zich dan in onvriendelijke, dikwijls harde en ondankbare woorden. Thirza bleef echter altijd gelaten. Of, als haar gevoeligheid ontwaakte, werd ze die toch spoedig meester. Dit alles moest de vader als een besliste verandering van het karakter van zijn dochter in 't oog vallen. Geen wonder dat zijn blik meermalen met welgevallen op haar rustte. Maar plotseling verdonkerden dan zijn trekken weer en verzonk hij in zwaarmoedige gedachten. Hij peinsde erover wat hem een vloekwaardige afval van de God van Israël toescheen. Het denkbeeld: "mijn dochter een Christin", wondde hem als een scherpe pijl. En toch, hij kon het niet ontkennen dat er verband bestond tussen deze verandering in Thirza's gedrag en haar geloofsverandering.

Deze overwegingen verontrustten hem hevig. Hij voelde het steeds meer dat zijn stijfhoofdige haat tegen het Christendom zwakker werd door de kracht van de liefde, die uit al het doen en laten van zijn dochter hem omringde. Hoezeer hij hiermee werkzaam was, vermeerde hij echter zorgvuldig, zelfs van verre, deze snaar aan te roeren. Thirza wachtte zich evenzeer te spreken over wat haar hart, met betrekking tot

haar vader, vervulde. Ze bad des te ijveriger voor hem, naarmate ze duidelijker enige schemerende stralen van hoop bespeurde. Het woord, waarop de predikant haar eenmaal opmerkzaam maakte, was haar van gewicht geworden: 1 Petrus 3: 1. "Opdat ook, zo enigen het Woord ongehoorzaam zijn, ze door de wandel van de vrouwen, zonder woord, mogen gewonnen worden."

Op zekere middag had Thirza, menende dat haar geliefde zieke sluimerde, zich van het bed verwijderd en de Bijbel in de hand genomen. Deze werd dagelijks meer haar onschatbaar kleinood. Nauwelijks had ze enige minuten gelezen, of ze hoorde de zieke zich bewegen. Ze keek naar haar vader. Hij had zich opgericht en boog zich buiten het bed. "Wilt u iets hebben?" vroeg ze.

"Nee, ik kan niet slapen. Je bent aan het lezen, lees mij iets voor."

Thirza beefde bij dit verzoek en wist zelf niet, of het meer van angst dan van vreugde was. In het eerste ogenblik meende ze direct om te slaan en iets uit de Psalmen of de Profeten te lezen,

"Lees slechts, wat je daar juist aan het lezen was!" Sprak toen haar vader. Nu was het beslist. Onder zuchten tot de Heere, dat Hij zich door Zijn Woord kenbaar mocht maken, waagde ze het haar vader uit het Nieuwe Testament voor te lezen. Ze was juist begonnen met het Evangelie van Johannes en begon nu weer van voren af aan. Ze las met spanning, maar met zalige ontroering van hart. Haar vader hoorde enige verzen.

"Wat lees je daar toch?" vroeg hij verwonderd,

"Hoor maar, lieve vader!" Verzocht ze vriendelijk en las verder. Daar kwam vers 17,¹ en daarin de zo gehate naam van Jezus Christus. Ze sprak die Naam met vrees, echter met vaste stem uit. Op hetzelfde ogenblik viel vader haar in de rede, maar niet, zoals ze gevreesd had met de verschrikkelijke vloek; alleen met de opmerking: "Dacht ik niet dadelijk, dat is zeker het boek van de Christenen? — Thirza, Thirza!"

Hij zei dit met zachtere stem, weemoedig het hoofd schuddend. Thirza zag hem met de uitdrukking van smekende liefde aan. Toen hij zijn gezicht afwendde, om zijn tranen te verbergen, las ze verder. De zieke had zich van haar afgekeerd. Ze wist niet, of hij sluimerde of luisterde. Ze las tot het einde van het tweede hoofdstuk. Toen mompelde hij: "Dat is toch alles maar fabel en leugen. het laat zich alles wel mooi horen, maar ze vertellen van die Gehangene, wat ze willen."

"Houd op," zei hij tot Thirza. "Houd op met lezen! Het is toch alles leugen."

Thirza aangemoedigd door de toegevendheid, waarmee hij zich het lezen gewillig had toegelaten, waagde het hem te antwoorden.

"Zal ik nog een weinig lezen? Daar komt juist een geschiedenis van een voornaam geleerde en overste van ons volk; die u zal bevallen."

Haar vader legde zich zwijgend op de andere zijde. Thirza las het gesprek van de Heere met Nicodémus. Het ernstige woord, over de noodzakelijkheid van de wedergeboorte las ze met meer klem.

Plotseling keerde de zieke zich op zijn leger om en vroeg: "Wat was dat? Lees dat nog eens!"

Zij herhaalde wat ze gelezen had. Hij luisterde met zichtbare spanning en opmerkzaamheid, en had zich in het bed opgericht. Ze kwam aan vers 14 en 15, waar de Heere van de koperen slang spreekt. Thirza vroeg onbevreesd haar vader naar deze geschiedenis, die haar niet bekend was. Hij deelde haar die mee. Waarop Thirza overeenkomstig de aanwijzing van de bijgevoegde, gelijklopende teksten in het boek Numeri, hoofdstuk 21, had opgeslagen en las die voor.

¹ "Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden." Joh. 1:17.

"Hoe?" Vroeg vader verwonderd, "dat is toch uit onze Wet? Staat dat dan ook in het boek van de Christenen? Geef dat boek eens hier!"

Hij nam de Bijbel, bladerde daarin, vond er de boeken van Mozes, de Psalmen, de Profeten, sloeg toen het door Thirza gelezen hoofdstuk op, en las zelf het 16e vers, het troostwoord van het Evangelie: *"Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft overgegeven, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve maar het eeuwige leven hebbe."*

Hij vertoefde met zijn gedachten enkele ogenblikken bij dit woord. Maar op eenmaal ineenkrimpend, alsof hij zich op de rand van een afgrond zag, wierp hij het boek op de deken terug, en diep zuchtend, wendde hij weer het gezicht van Thirza af.

Thirza begreep wel, wat er in hem omging en legde zwijgend het Boek weg. Haar hart was vol stille dank tot de Heere. Ze zag Zijn genadeleiding in het voorgevallene. Haar gebed om de bekering van haar vader was vuriger dan ooit te voren.

Er werd verder tussen hen daarover niets meer gesproken, maar sinds die tijd las Thirza steeds in het bijzijn van haar vader, in stille afwachting, dat de Heere weldra opnieuw de deur zou openen. Dat haar vader zeer ontroerd was door hetgeen hij gehoord had, kon ze duidelijk aan hem bespeuren. Te meer toen hij de volgende dag, zonder enige aanleiding, zijn dochter vroeg: "Zeg eens, Thirza, hoe luidt ook die plaats over de wedergeboorte, die je gisteren las?"

Thirza herhaalde eenvoudig die woorden, zonder er iets bij te voegen, maar verheugde zich in stilte over het bewijs, dat hij de kracht van dit woord in zijn hart gevoelde.

De inwendige zielestrijd, waarin hij kennelijk zich bevond, maakte hem zeer prikkelbaar en verdrietig. In een kwade luim brak hij eens, na een slechten nacht, waarin de hoest hem erg geplaagd had, hevig tegen zijn trouwe verzorgster uit. Thirza weende, maar bleef zachtmoedig en vriendelijk. Later scheen haar vader zijn onrecht te voelen, en leed daarover te dragen. Na de middag begon hij er zelf over, dat hij haar verdriet had gedaan. Thirza liet hem niet ter zake komen, vooral niet toen hij van vergeving begon te spreken. Ze verzekerde hem haar trouwe liefde en overlaadde hem met liefkozingen.

"Ja," zei hij, getroffen door de teerheid van zijn dochter, "dat moet ik zeggen, je bent mij een raadsel. Je was altijd wel een lieve dochter, maar die verandering die er met je is voorgevallen, kan ik niet begrijpen."

"De nieuwe geboorte, door het geloof in de Messias," fluisterde ze.

Haar vader was verlegen, maar niet onvriendelijk.

Week en zachtzinnig zei hij. "Thirza, zeg mij eens oprecht, wie heeft je toch verleid tot het Christelijk geloof? Ik kan het in 't geheel niet begrijpen, hoe dat heeft kunnen toegaan. Vertel mij eens alles."

Thirza voldeed graag aan dit verzoek. Wat kon haar meer gewenst zijn, dan zo'n aanleiding, door haar vader zelf gegeven, om de kracht van het Woord des Kruises hem voor te houden! Ze vertelde openhartig met het vertrouwen van een kind en met de warmte van een wedergeborene, de weg waarlangs Gods genade haar gevoerd had. Toen ze sprak van de indrukken op de lagere school ontvangen, zuchtte de vader diep: "Dus van daar, van die school komt de vloek over mijn huis? Had ik dit slechts kunnen vermoeden!"

"Zeg liever, de zegen, vader!" Antwoorde Thirza, vertrouwelijker en moediger gemaakt door zijn zachtzinnigheid, — "ten minste voor mij, en wie weet ...."

"Je weet niet, wat ik weet," viel haar de vader weemoedig en ernstig in de rede.

"Vertel het mij verder"

Thirza ging verder. Toen ze hem van de Schriftuurplaatsen sprak die op de Messias betrekking hebben, in 't bijzonder Jesaja 53, en hem die teksten voorlas, hield hij haar met enige hardheid voor, dat ze als meisje, én ongeleerd, zich niet moest aanmatigen, de Wet en de Profeten te willen uitleggen. Dit past alleen aan geleerden en die gaven geheel andere uitleggingen van Jesaja 53. Hij wilde toen met de gewone tegenwerpingen en Schriftverdraaiingen van de Rabbijnen de waarheid van haar geloof bestrijden.

Maar Thirza merkte op, dat hij tegen de indruk die de waarheid op hem maakte, zocht te strijden, om de kracht van de overtuiging te keren. Zij antwoordde hem daarom met de beslistheid en warmte van het oprecht geloof. "Daarmee kan ik mij niet inlaten. Ik ben zeker een ongeleerd meisje en onkundig in zulke zaken. Maar vader, dit betuig ik u nadrukkelijk, ik zeg, wat ik ondervonden heb. Dit althans weet ik: *al mijn zonden zijn me vergeven en de Heere Jezus is de mijne en ik ben de Zijne*. O, lieve vader! Mocht ook u ervaren in uw hart, wat een zaligheid dát is. Ach, dat u God bidden mocht, of Hij u de ogen opene."

De vader verhinderde haar verder te spreken en scheen ontevreden. Maar hij was blijkbaar door haar woorden meer getroffen dan hij in zichzelf wilde bekennen. Hij gebod haar verder te gaan met haar vertelling.

Ze kwam tot de preek van die zondag, aan de woorden, die haar toen als woorden van een vervloeking zo vreeslijk ontroerden, maar die nu echter als woorden van een zegen, een verkwikkende balsem waren. Met bijzondere nadruk sprak ze deze uit. "*Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!*" Ze verhaalde hem alles dat zich uit die preek onuitwisbaar in haar hart had gedrukt. Ze schilderde met de natuurlijke redeneerkracht van 't gevoel haar diepe smart bij de gedachte aan de vloek, die op haar, op haar vader en op haar, reeds voor Gods gericht opgeroepen moeder rustte.

Toen ze van haar moeder sprak, ontroerde de vader en deed een diepe zucht. Het was duidelijk, dat hij met alle inspanning streed tegen de ontroering, die zich van hem meester maakte. Hij gebod Thirza te zwijgen. Het spreken vermoeide hem. Hij wilde een weinigje sluimeren.

Thirza was ook zeer bewogen, en een stil gebed tot de Heere deed haar goed. Dat ze in 't bijzonder voor het heil van de ziel van haar vader bad, behoeft geen verzekering. Een zacht geruis stoorde de diepe, plechtige stilte van de ziekenkamer. De zieke bewoog zich en opmerkzaam luisterend, meende Thirza hem te horen spreken. Ze boog zich stil over hem. Hij sprak in zichzelf, of in 't gebed met God. Thirza ving de klank op van het woord *bloed*, ze lette nog scherper op en hoorde duidelijk, dat de zieke dit woord herhaalde. Haar hart klopte sneller van inwendige vreugde. Blijkbaar was haar vader met dat woord bezig. Toen sloeg hij de ogen op, zag haar enigszins bevreesd aan en vroeg: "Wat wil je, kind?"

Toen Thirza hem vriendelijk daarop geantwoord had, hoe ze meende, dat hij het een of ander verlangde, lag hij een poosje stil en vroeg toen, alsof hij uit diep gepeins tot zichzelf kwam: "Zeg eens, Thirza! staat in dat boek van de Christenen ook niet een spreuk van dat bloed, 't welk rein maakt van zonden?"

Verrast door deze vraag, antwoordde Thirza met een lachje: "U meent zeker deze tekst: *Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden.*"

"Ja, die zal het zijn."

"Deze schone plaats had ik nog op school geleerd en ze viel mij juist in, toen ik over mijn zonden zo bekommerd was. Maar mag ik ook vragen, lieve vader, hoe u toch aan deze woorden komt?"

"Ach, mijn kind, zwijg daarvan! Je weet niet, hoe het mij daarbij te moede is."

"Mag ik dan niet weten, van wie u ze gehoord hebt? U hebt toch zeker nooit in een Christelijk boek gelezen?"

De vader zweeg. Thirza eerbiedigde dat stilzwijgen.

Na een poosje zei hij, in hevige gemoedsbeweging, waartegen hij tevergeefs geworsteld had: "Ik kan het niet verzwijgen, het brandt op mijn hart, Thirza, je moet het weten. Maar spreek er dan met mij ook geen woord meer van. Het is nog nooit over mijn lippen gekomen, en ik meende dit geheim mee in het graf te zullen nemen. Dat woord heb ik uit de mond van je stervende moeder gehoord. Het waren haar laatste woorden."

Het kostte hem grote inspanning dit uit te spreken, Overweldigd door de meest tegenstrijdige gevoelens, die elkander in zijn hart kruisten, zonk hij in de kussens neer en bedekte zijn gezicht, om zijn tranen te verbergen. Luide snikken en afgebroken uitroepen verrieden echter zijn inwendige strijd.

Thirza was niet minder aangedaan. Ze vertrouwde nauwelijks haar oren. Ze was verrast door deze mededeling, de bekentenis van de laatste woorden van haar stervende moeder. Hoe, was dan ook zij, gereinigd door het bloed van het Eeuwig Verbond, verschenen voor het aangezicht Gods? O, hoe graag had ze nog meer gehoord, hoe graag aan haar vader nauwkeurige inlichtingen gevraagd! Ze durfde dit echter niet, de ontroering van de zieke weerhield haar. Zo bleef voor haar nog een dichte sluier over deze woorden van haar ontslapen moeder hangen. Ze vermoedde echter in dit raadsel een openbaring van de genade. Een schemering van hartverblijdende hoop voor de zaligheid van de vurig geliefde moeder straalde in haar hart. Ze liet haar tranen de vrije loop, Het waren tranen van aanbedende en ootmoedige dankbaarheid over de wonderbare volheid van de genade Gods! In stilte verheugde ze zich met onuitsprekelijke blijdschap.

De zieke was door afmatting in een diepe sluimering gevallen. Die ogenblikken meende Thirza te mogen besteden, om haar deelnemende vriendin in de pastorie van de voorstad de belangrijke gebeurtenis mee te delen. Haar gedachten regelend, herinnerde ze zich, dat haar vader gedurende de laatste uren van zijn overleden echtgenote met de zieke alleen geweest was. Hij had met een angstige beweging, die haar toen reeds in het oog was gevallen, iedereen, zelfs haar, van haar stervende moeder verwijderd gehouden. Ook trok het nu haar opmerkzaamheid, dat haar vader nooit zo bitter vertoornd neergezien had op alles, wat met Christus en het Christendom in verband stond, dan sinds de dood van haar moeder. In dit alles vermoedde ze een verband met de woorden, die haar moeder op haar sterfbed gesproken had.

De gevoerde gesprekken hadden een nadelige invloed gehad op de voortgang van de herstelling van de zieke. De dokter beval alle aanleiding tot gemoedsbeweging zorgvuldig te vermijden, ten einde de gewone prikkelbaarheid van de zenuwen niet te vermeerderen. Thirza hield aan in het vurig gebed om de bekering van haar vader, maar zocht geen aanleiding om met hem daarover te spreken. Ze merkte duidelijk, dat hij inwendig grote onrust en hevige strijd had, hoewel hij er zich niet over uitliet. Intussen gebeurde het toch meer, dat hij liet voorlezen, ook wel soms zelf het Nieuwe Testament in de hand nam. Hoewel hij het echter meestal spoedig met een vertoon van vrees en afkeer weer weglegde. Het Evangelie van Johannes had zij, bij kleine gedeelten tegelijk, haar vader reeds geheel voorgelezen. Hij had ook eens, toen hij een brief van haar vriendin Maria in haar hand zag, daarnaar gevraagd en er aanleiding in gevonden, zich de geschiedenis van de verandering van zijner dochter verder te laten

vertellen. Wat Thirza hem nu vertelde, maakte een bijzondere indruk op hem, vooral wanneer ze hem op zijn verzoek iets uit de brieven van Maria voorlas. Dit gaf aan Thirza volkomen vrijheid, om haar bezoeken in de voorstad voor haar vader niet meer geheim te houden. Ja zelfs, wanneer ze 's zondags naar de kerk wilde gaan, zei ze het rondborstig. Hij zag haar dan weemoedig aan, zuchtte en zweeg.

7. In Christus verenigd

Zo waren enige weken op de ziekenkamer verlopen. Het was beiden zeer aangenaam, dat de dokter streng alle bezoek verboden had, want ze hadden beiden behoefte aan de eenzaamheid. En daar ze geen bloedverwanten in de stad hadden, waren ze ongestoord bij elkaar. Nauwelijks verschenen de eerste warme voorjaarsdagen, of de geneesheer drong er op aan, dat de zieke zich naar zijn, nabij de stad gelegen landgoed zou begeven, om door de frisse buitenlucht volkomen te herstellen.

Op een lieflijke voorjaarsdag reed Thirza met haar vader naar buiten. De weg voerde door de voor haar zo welbekende voorstad. Toen ze in het voorbijrijden het kerkje met de stille pastorie door de bomen zag glinsteren, wees ze in een opwelling van vreugde haar vader op deze voor haar zo gewichtige plaats. Hij scheen dit echter niet goed op te nemen en wendde zich onwillig af. Trouwens in de laatste dagen was bij Thirza twijfel gerezen over de gemoedstoestand van haar vader. Hij was meer tot zichzelf ingekeerd, had altijd dadelijk 't gesprek op iets anders gebracht, als Thirza maar van verre iets scheen te zullen aanroeren van datgene, waarvan ze het liefst sprak, omdat het haar hele hart vervulde. Ja, hij had haar vertrouwelijke vragen, of ze hem iets zou voorlezen, zo wrevelig en scherp met 'nee' beantwoord, dat zij bang was geworden. Sindsdien had ze het niet meer gewaagd hem dit voor te stellen.

Het argeloze, onbevooroordeelde meisje, kende de diepte van de strijd niet, waardoor het hart van de oude man heen en weer geslingerd werd. Naarmate met de genezing van zijn lichaam ook zijn geestvermogens in kracht toenamen, verdween de weekheid van gemoed die tijdens de ziekte hem beheerste. Het helder en vast beraden verstand, dat hem als man van grote werkzaamheid kenmerkte, deed zich weer gelden. De hardnekkige stijfhoofdigheid, waarmee hij aan de Joodse instellingen van de vaderen trouw had vastgehouden, verhief zich weer tegen de onvruchtbare geest van de vrijzinnige Verlichting, die onder de Joden van zijn stand, reeds lang alle banden van de vaderlijke inzettingen, evenals die van de Goddelijke wet verworpen had.

En nu zijn dochter een Christin! En hij zelf ook op het punt, om overtuigd te worden van de waarheid van het Christelijk geloof! Hij ontstelde, zo menigmaal hij er aan dacht. Zodat er dikwijls ogenblikken kwamen, waarin hij met verkropte verontwaardiging worstelde tegen de kracht, die de waarheid over hem verkregen had. Hij knarsetandde als hij de banden voelde waarin hij gevangen zat en wilde achteruitslaan tegen de prikkel, die hem dreef tot de Gekruiste, Die hij zo vaak had vervloekt. De duidelijkheid van de vervulling van de Profetieën en soortgelijke bewijsgronden, hadden een machtige overtuigingskracht voor zijn verstand. Terwijl de eigenlijke spoorslag voor hem was, het inwendige getuigenis van de kracht van het Evangelie in zijn Thirza. Daartegen was zijn twijfel niet bestand. Want het was hem te openbaar, te zichtbaar welk een verandering met haar was voorgevallen. Alleen één zaak kon hij niet goed begrijpen. dat ze van haar zonden sprak en zich in nederigheid des harten, met ongeunstelde armoede van geest als een zondares verootmoedigde. Daar kwam met alle geweld zijn Farizese eigengerechtigheid tegenop. Want hij was in zijn wettische gezindheid en weldadigheid vol goede werken. Zo streed in zijn gemoed

hevig de natuur tegen de genade. Hoe meer hij gewaar werd, dat de vesting van het Jodendom, die hij voor onoverwinnelijk had gehouden, op haar grondvesten begon te wankelen, des te onstuimiger werd zijn strijd tegen de waarheid.

In zo'n gemoedsstemming was hij op zijn landgoed gekomen. De eerste nacht die hij daar doorbracht, was zeer onrustig. De gejaagdheid van zijn ziel liet hem geen slaap vinden. Zijn gedachten slingerden hem heen en weer, als een stormachtige zee. Eén woord, waarvan hij zich niet kon losmaken en dat, toen Thirza hem de laatste maal uit de Bijbel had voorgelezen met bijzondere kracht in zijn gemoed was gevallen, was dit: "*Zij zullen Mij aanschouwen, Dien ze doorstoken hebben.*" Dat zweefde hem onophoudelijk voor de geest.

Dan herdacht hij de hoofdzaken van de lijdensgeschiedenis en was hij in zijn gedachten op Golgótha onder het Kruis. Dan herinnerde hij zich plotseling weer de uitdrukkingen van zijn haat tegen de Gekruiste en zijn verschrikkelijke vervloeking. Hij voelde zich bovenmate ongelukkig. Het oordeel van de wereld over zijn dochter, zijn toekomstige houding tot haar en wat de mensen wel zouden zeggen, als ook hij Christen werd, dat alles bestormde zijn gemoed. Daarbij kwam de gedachte aan de laatste woorden van zijn echtgenote. Hij was geheel verward en in zijn opgewekte hartstochtelijkheid verwenste hij zichzelf en de zwakke toegevendheid, waarmee hij zijn dochter toegelaten had, weer bij hem te komen en zelfs over de Nazaréner tot hem te spreken,

Tegen de morgen viel hij in een onrustige sluimering. Toen hij ontwaakte scheen de voorjaarszon vrolijk en helder in zijn kamer. Maar in zijn hart was geen zonneschijn. Hij meende in het naastliggend vertrek zijn dochter te horen. Hij luisterde. Het scheen hem het fluisteren van een gebed. Hij verliet zijn bedstee, wierp de slaaprok om en trad in de kamer. Het was, zoals hij gedacht had. Hij vond Thirza biddende op haar knieën.

Ze was zeer blijmoedig ontwaakt. De schone frisse voorjaarsmorgen had haar blijde stemming verhoogd. Zacht was ze naar het bed van haar vader geslopen. Omdat ze hem nog sluimerend had gevonden, had zij in de naaste kamer gaande, haar Nieuwe Testament ter hand genomen en haar lievelingsgeschiedenis, de Paasmorgen van Maria Magdalena in Jozefs hof gelezen; en daarbij de vredegroet van de Heere in haar hart ontvangen. In het zalig genot van het oprecht geloof was ze biddend neergezonken voor de Heere. In 't bijzonder had ze Hem voor haar vader gebeden, dat boven het morgengloren van de genade de Zon van de Gerechtigheid krachtig mocht opgaan en de nevelen van de twijfel mocht scheuren.

Daar trad hij onverwacht binnen ...! Verrast en beschaamd sprong ze op, om hem met kinderlijke liefde de morgengroet te brengen. Ze zag dadelijk de duistere wolk op zijn gezicht. Ach, hoe graag had ze de teergeliefde vader een deel van de zaligheid gegund, die haar hart vervulde. Ze liep met hem naar de tafel. Hij greep naar het openliggende boek. Het woord, dat hem die nacht zo vervolgd had, viel hem dadelijk in 't oog: "*Zij zullen Mij aanschouwen, Dien ze doorstoken hebben.*" Hij werd getroffen.

Thirza, niet vermoedende, wat in zijn binnenste omging, legde terwijl ze vertrouwelijk haar vader omvatte, haar hand op het Boek, dat hij nog in zijn hand hield, keek hem aan met de uitdrukking van innige geloofsvreugde in het oog, en uit de volheid van haar hart kwam de biddende vraag: "Nietwaar, lieve vader! U gelooft ook in Jezus, de Gekruiste?"

Deze vraag viel in zijn gemoed als een vonk in een kruitkamer. Er volgde dadelijk een

verschrikkelijke uitbarsting van zijn hevig ontroerd en geprikkeld gemoed. Heftig rukte hij zich uit de armen van zijn dochter los en stootte haar onstuimig van zich. Hij greep het blad waarbij de Bijbel openlag, met razende woede, scheurde het er uit; slingerde het Boek in een hoek, sidderend over het gehele lichaam door de hevigheid van zijn gemoedsbeweging.

Op de verschrikte Thirza richtte hij een doorborende blik, en met bevende lippen riep hij: "Vervloekt ze die Naam!" Een met de ingehouden vloek tegen de heilige God op de lippen, viel hij ter aarde, als had een wrekende bliksem Gods hem getroffen. De hevigheid van de gemoedsbeweging was te sterk voor zijn overspannen zenuwen. Bewusteloos en zonder teken van leven lag hij daar.

Welk een vreeslijke, ontroerende omstandigheid was dit voor Thirza. Een bliksemstraal bij heldere hemel, die op zo'n verschrikkelijke wijze al haar hoop en vreugde vernietigde. Voor het ogenblik stond ze als verstomd bij dit geheel onverwachte voorval. Maar toen haar vader voor haar ogen als levenloos op de grond neerstortte, toen week ook haar kracht en ze zonk neer, over hem heen. Ze klaagde zich aan als de moordnares van haar vader en deed zich de bitterste verwijten over de onbezonnenheid, waardoor ze deze omstandigheid veroorzaakt had. Spoedig echter gaf een stroom van tranen lucht aan haar geprangd gemoed en ze vond in het gebed troost bij de Heere.

God schikte het liefderijk, dat juist de dokter kwam, toen de toegesnelde bedienden voornemens waren de bewusteloze man in het bed te dragen. Hij was er reeds vroeg, om te zien hoe de patiënt het rijden bekomen was. Spoedig kon hij de angstig bezorgde Thirza de geruststelling geven, dat het slechts een door hevige gemoedsbewegingen veroorzaakte, onmacht was, die langzamerhand in een rustige sluimering en ontspanning overging. Hij beval Thirza de verzorging van de zieke aan en gebod inzonderheid de grootste rust.

Zo zat ze dan stil en eenzaam aan de bedstee van haar vader. Haar gedachten waren levendig bezig met het voorgevallene. Het was haar een pak van het hart nu ze de zekerheid had, dat het leven en 't bewustzijn waren teruggekeerd. De verschrikkelijkste gedachte was het voor haar geweest, dat haar vader door een beroerte getroffen, met een vloek tegen de Heere op zijn lippen in de eeuwigheid voor Gods gericht gesteld zou zijn. En dat ze zelf aanleiding daartoe had gegeven. Haar bekommerde blik had zich toen tot God gewend met de vraag: "Heere, waarom, waarom is dit voor mij de weg?"

Ze was thans geruster, had zich van de plotselinge schrik hersteld en kon zich in stille gebeden tot God keren. Wat in het gemoed van haar vader gebeurd was, kon ze zich in 't geheel niet verklaren, en dat lag nog als een zware steen van bekommering op haar hart. Toen kwam haar de vraag van de bezorgde vrouwen te binnen: "Wie wentelt ons de steen van het graf?" Ze kreeg een schemering van hoop: als deze steen ook eens voor je afgewenteld was, zonder dat je het wist?

In gedachten verzonken, zat de dochter aan het bed van haar vader. Dikwijls zag haar blik met zorgzame liefde op de sluimerende man. Langzamerhand werd de slaap onrustiger. Hij scheen te ontwaken. Zijn lippen bewogen zich. Thirza boog zich om te horen of hij wellicht iets begeerde. Wat ze verstaan kon, verraste haar. Het waren de woorden: "*God - mijn zonden - Messias!*" En daarop duidelijker onder diepe zuchten: "*Ach! ik kan geen genade meer vinden! - te laat, te laat!*" -

Thirza werd bewogen. Ze dankte de Heere en vatte groter vertrouwen op Zijn genade.

De vader ontwaakte, nog afgemat, maar merkbaar verkwikt. Thirza lachte hem vriendelijk toe en terwijl ze zijn hand drukte zei ze: "Gode ze dank voor Zijn genade!" "Genade? Ach, Thirza, voor mij is geen genade!"

"Wees maar stil, lieve vader!" viel hem Thirza met bezorgdheid in de rede. "Spreek nu niet. De dokter heeft bevolen, dat ge u rustig moet houden!"

De vader zweeg een poosje, nam het hem toegereikte geneesmiddel en hield intussen zijn blik met een uitdrukking van angst op Thirza en dan weer naar boven gericht. Hij verbrak toen het stilzwijgen met de uitroep: "*Ik ben verloren! Ik ben verloren!*"

Thirza wees hem op de genade van de God van Israël.

"Is er dan genade voor mij?" vroeg hij in grote zielsangst.

Thirza ontstelde op deze vraag, terwijl ze de nadelige gevolgen van de gemoedsbeweging vreesde. Ze wilde hem, hoezeer het haar ook verheugde zo'n vraag van hem te horen, toch tot stilte aanmanen. Tevergeefs; hij herhaalde nog dringender zijn vraag. Ze sprak hem van Dien, die gekomen is om zondaren zalig te maken. Ze wees hem op *het Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt*. Ze zei: "Ach! dat u toch geloven kon in de Gekruiste!"

"O! Spreek mij niet van Hem. Dien heb ik zo gelasterd en gevloekt. Die neemt mij niet aan!" Antwoordde hij, zijn handen wringend van angst.

Thirza herinnerde hem aan het gebed van Jezus voor Zijn moordenaars: "*Vader! vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen!*" Ze vertelde hem van Saulus, de lasteraar en vervolger van de gemeente. Ze bad hem, het tot zijn troost te wagen, Hem aan te roepen: "*Jezus! Gij Zone Davids! ontferm U mijner!*"

Haar vader had het gezicht naar de muur gekeerd. Thirza bad stil voor hem. Ze gevoelde, dat nu het beslissende ogenblik gekomen was. Ze kon deze onverwachte wending niet verklaren. Ze dacht daarover nu niet dieper na, maar verheugde zich met een beklemd en bewogen hart over het werk des Heeren, dat ze voor ogen zag. Ze dacht weer aan de afwenteling van de steen van het graf: 'Was dan dat verschrikkelijke verschijnsel de aardbeving geweest, die de rotsen van het graf deed splijten? Was een engel des Heeren gekomen en had hij de steen afgewenteld? Was het angstgevoel over de zonde, waarvan ze nooit tevoren bij haar vader iets bemerkte had, het ruisen van de voetstappen van de Levensvorst tot dit graf?'

De biddende gedachten van Thirza werden afgebroken door de stem van haar vader, die met opgeheven handen uitriep: "*Jezus, Gij, Zone Davids, ontferm U mijner!*" Daar kwam voor de eerste maal de Naam, in Wie alléén heil is, over zijn lippen!

Met welke ontroering Thirza dit hoorde, laat zich niet beschrijven. Ze zonk naast het ziekbed op de knieën en haar dankgebed verenigde zich met de bede van haar vader. In de hemel was vreugde over een zondaar, die verloren en nu door de Zaligmaker van zondaren gevonden werd.

Nu was de slagboom opgeheven. De vader was een ootmoedig, om genade smekend, zondaar, die in het bloed van het Genadeverbond verzoening zocht; en hoewel nog slechts in de eerste ontkieming van het geloof, deze ook hoopte te vinden. Thirza verkondigde hem, zo goed als ze het verstond, het Evangelie van de Genade Gods, in Hem, die voor zondaren een vloek werd, om hen van de vloek te verlossen.

De volgende dag reeds vroeg in de morgen, hield voor de ons welbekende pastorie in de voorstad een rijtuig stil: de koetsier gaf aan de vrouw van de predikant een brief over. Maria was door de brief verrast, maar die verrassing steeg tot verbazing, toen ze de weinige regels welke hij inhiel, gelezen had. Ze geloofde nauwelijks haar ogen. De brief was van Thirza en luidde als volgt:

*"Aanbid met mij de wonderbare genade des Heeren! Mijn vader begeert zeer dringend de Predikant te spreken, en zendt daarom ons rijtuig om hem te halen. Komt u met hem zo spoedig mogelijk hierheen!
Mijn hart verlangt naar mijn getrouwe vriendin. Laten wij ons met elkaar verheugen over de wonderen van de genade."*

Weinige ogenblikken daarna bevonden zich de predikant en zijn vrouw reeds op weg. Ze waren nog nauwelijks van hun eerste verwondering bekomen en in het gebed op deze gewichtige samenkomst voorbereid, toen het rijtuig stilhield en Thirza met open armen haar vriendin ontving. Ze vertelde hen, wat er voorgevallen was. Haar vader had tegen de avond enigszins meer rust gekregen, maar was echter nog zeer bevreesd, dat voor hem geen genade was. 's Morgens had hij zijn dochter, die naast zijn bedstee zat, verrast door de vraag: "Wat denk je, zou je vriend, de dominee, wel bij mij willen komen, als ik om hem zond?"

Thirza had dat vrolijk met "ja" beantwoord en zonder uitstel naar de stad gezonden. De oude man was ten hoogste bewogen, toen Thirza de predikant aan zijn bed bracht. Het gesprek werd rijk gezegend. De getrouwe dienaar van het Woord des Kruises ontving veel wijsheid en genade, welke hier ook nodig was. De Heere toonde Zich hierbij tegenwoordig. Inzonderheid zegende de Heere het gebed, waarmee de predikant dit eerste onderhoud besloot. Bij het afscheid nemen moest hij beloven, zo mogelijk, dagelijks zijn bezoek te herhalen.

De oude Israëliet had een zware strijd te doorstaan. Eindelijk ging ook voor hem ten volle de Zon van de Gerechtigheid op. Hij kwam tot de blijmoedigheid des geloofs en tot de troost van de vergeving van zijn zonden.

De bezoeken, die de predikant, meest door zijn vrouw begeleid, nu dagelijks op het stille landgoed, dat een Bethanië geworden was, aflegde, werden spoedig tot geregeld onderzoek van Gods Woord bestemd. Waarbij aan vader en dochter beiden nadere onderwijzing in de weg ter zaligheid werd meegedeeld. Ze werden daardoor krachtig gesterkt in hun geloof. Vooral verkreeg de oude vader, door het zoeken in de Heilige Schrift, en in 't bijzonder door het lezen van het Oude Testament bij het licht van het Nieuwe, een groot en nooit gekend genot, een krachtige geloofsversterking.

Omdat het herstel van de vader ook verblijdende vorderingen maakte, beleefde Thirza dagen met hem, zoals ze die nog nimmer gekend had. Haar vader was haar uit de dood teruggegeven en zij aan hem. En welk een band verenigde thans hun harten! Vaak, als ze met elkaar baden, of in vertrouwelijke gesprekken zich met elkaar onderhielden, dachten ze samen aan het thans dubbel smartelijk gemis van de dierbare overleden vrouw en moeder. Toen vertelde de vader ook uitvoerig aan Thirza de geschiedenis van haar sterfbed. Gedurende de laatsten nacht had moeder in de koorts veel van vuil en vlekken aan haar kleren en haar handen gesproken, en was opeens er over begonnen, hoe Thirza uit de school komende deze Bijbelplaats noemde: "Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden."

De oude man was dit zeer hard gevallen, vooral daar ze die tekst zo dikwijls en zo luid herhaalde. Hij verwijderde daarom iedereen van het ziekbed en bad overluid de Joodse gebeden voor stervenden. De zieke was daarop in een diepe sluimering gevallen, die haar het einde tegemoet voerde. Vóór ze de adem uitblies, had ze echter het brekend oog nog eens opgeslagen, haar man aangezien en met bijzondere nadruk gezegd: *"Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden."*

En met dat woord was ze gestorven. Het was nu voor beiden een lieflijke troost, in deze belijdenis een stil verborgen genadewerk te herkennen. Dat één zaadkorrel van het levende Woord van God, uit de lagere school door de mond van het kind in het hart van de moeder gedragen, na een reeks van jaren op het sterfbed deed ontkiemen.

Zo verliepen enige weken. De gezondheid van de oude man was hersteld en hij kon zijn beroepsbezigheden weer opvatten.

Ze wilden echter aan de terugkeer naar de stad *een openlijke belijdenis van de Heere Christus* verbinden.

Zo voert ons dan het slot van onze geschiedenis nog eenmaal in de kerk van de voorstad. Er is een bijzonder talrijke schare opgekomen als op een feestdag. Op het koor knielen Thirza en haar vader neer, om de Heilige Doop te ontvangen.

De predikant heeft gepredikt over de woorden: *"Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen."*

Thirza hoort het nu echter als het woord van zegening. Beiden belijden verheugd hun geloof voor God en de gemeente. Ze ontvangen in de Doop het Goddelijk onderpand en zegel van de aan hen betoonde genade. Ze wandelden in de Heere als levende getuigen van de kracht van het Woord des Kruises.

Hun roem is: *"Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij. En hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door 't geloof des Zoons van God, die mij liefgehad heeft, en Zichzelven voor mij heeft overgegeven."*

**In het magazine van de Free Presbyterian Church, bestemd voor de jeugd,
werd ca. 30 jaar geleden onderstaand artikel afgedrukt.**

**Het betreft een toespraak van een Joods man,
die tot het Evangelielicht kwam**

'Deze week vieren wij het Pascha, broeders. Toen ik hier zat, dacht ik eraan hoe jullie dit bezien. De zuurdesem zal uit uw huizen wel weggedaan zijn, om daarna de matze² en het gebraden lam te eten. De diensten in de synagoge zullen door u ook bezocht worden en de voorschriften van de Talmoed zullen ook opgevolgd worden.

Maar, weet u wat er vergeten is, broeders, wat God het eerst van alles eist? Hij heeft niet gezegd: Wanneer Ik jullie de matse zie eten, of het lam, of wanneer Ik jullie naar de synagoge zie gaan. Maar Zijn Woord was: *Wanneer Hij het bloed zien zal aan den bovendorpel en aan de twee zijposten, zo zal de HEERE de deur voorbij gaan.* Exodus 12:23. Broeders, daar kunt u nu niets voor in de plaats stellen. Het enige wat jullie nodig hebben is: bloed, bloed, bloed!'

'Bloed! Dat is een ontzettend woord voor iemand die wel met grote eerbied opziet tegen het allerheiligste in de Joodse tempel, maar toch géén offer brengt. Waar u ook naar kijkt in de Heilige Schrift, u komt overal het bloed tegen, maar hoe u ook zoekt, in het hedendaagse Jodendom vindt u het bloed niet meer!'

Na een korte pauze sprak de oude Jood verder: 'Ik ben bijna zeventig jaar geleden in Palestina geboren. Als kind heb ik de wetten, de psalmen en de profeten moeten bestuderen. Al heel vroeg bezocht ik de synagoge en leerde ik Hebreeuws van de rabbi's. Eerst geloofde ik het, toen men zei dat onze godsdienst de enige ware godsdienst was. Maar toen ik wat ouder werd en de wetten wat nauwkeuriger ging bestuderen viel het me op wat een belangrijke plaats het bloed innam in allerlei ceremonieën.

Het trof me eveneens dat in de voorschriften waarin ik was grootgebracht het bloed helemaal niet meer werd genoemd. Steeds weer las ik Exodus 12 en Leviticus 16 en 17. Vooral deze laatste hoofdstukken deden mij sidderen als ik dacht aan de Grote Verzoendag en aan de plaats die het bloed daar inneemt.

Dag en nacht klonk deze ene regel in mijn oren: Het is het bloed dat verzoening aanbrengt voor je ziel. Ik wist dat ik de wet had overtreden, ik had verzoening nodig. Steeds op de Grote Verzoendag sloeg ik mij op de borst, terwijl ik de noodzaak van de verzoening beleed, maar die was alleen te verkrijgen door bloed. Maar er was geen bloed!

In mijn nood heb ik op het laatst bij een wijze en eerbiedwaardige rabbi mijn hart uitgestort. Hij zei tegen mij dat God vertoornd was op Zijn volk, want Jeruzalem was in handen van de heidenen, de tempel was verwoest en een moskee was op die plaats gebouwd. De enige plaats op aarde waar we overeenkomstig Deuteronomium 12 en Leviticus 17 offerbloed mogen vergieten, was ontheiligd en ons volk was verstrooid. Daarom was er geen bloed. God Zelf had de wijze waarop de plechtige dienst van de

---

² Matze (Hebr. מצה, matze, matze. Duits, Hebreeuws meervoud מצות, matze, matzo Duits - zelfs Jiddisch מצה, matze, matze Duits, Jiddisch meervoud מצות, matzes meestal bekend Matzen), en ongezuurde broden, is een dun plat brood, de traditie van religieuze en gelieerde Joden tijdens de Pesach wordt gegeten. Matze is van water en een van de vijf korrels van tarwe, rogge, gerst, haver of gespeld zonder rijstmiddel gemaakt. (Wikipedia)

Grote Verzoendag moest worden uitgevoerd afgesneden. De rabbi vervolgde: 'Nu moeten we ons richten op de Talmoed en vertrouwen op Gods genade en op de verdiensten van onze vaders.'

Ik probeerde me tevreden te stellen, maar ik kon het niet. Er was iets in mij wat scheen te zeggen dat de wet niet veranderd was, ook al was onze tempel verwoest. Niets anders dan bloed kon verzoening geven voor de ziel. Wij durfden nergens anders bloed te vergieten tot verzoening dan op de plaats die de HEERE verkoren had. Daarom bleven we uiteindelijk zonder verzoening. Deze gedachten vervulden mij met schrik. In mijn nood raadpleegde ik veel andere rabbi's. Ik had maar één grote vraag: *'Waar kan ik het bloed der verzoening vinden?'*

Ik was de dertig al gepasseerd toen ik Palestina verliet en in Constantinopel kwam, met mijn nog steeds onbeantwoorde vraag, die me maar niet los liet. Mij ziel was ontzettend verontrust over mijn zonden. Op een avond liep ik door een van de smalle straatjes van die stad, toen ik een bordje zag hangen, waarop een vergadering voor Joden was aangekondigd.

Uit nieuwsgierigheid deed ik de deur open en ging naar binnen. Juist op het ogenblik dat ik een stoel pakte hoorde ik een man spreken: *En het bloed van Jezus Christus Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde* 1 Joh. 1:7. Het was mijn eerste kennismaking met het Christendom. Ik luisterde ademloos toen de spreker vertelde hoe God verklaard had dat er zonder bloedstorting geen vergeving is, maar dat God Zijn eniggeboren Zoon had gegeven, het Lam Gods, om voor goddelozen te sterven, en van allen die in Zijn bloed geloven, worden de zonden en ongerechtigheden vergeven. Dit was de Messias uit Jesaja 53. Dit was de lijdende Borg uit Psalm 22. O broeders, ik had het bloed der verzoening eindelijk gevonden. Ik geloofde het!

En nu lees ik zo graag in het Nieuwe Testament om te zien hoe alle schaduwen van de wet in Jezus Christus vervuld zijn. Zijn bloed is gestort tot vergeving van de zonde. Dat heeft aan Gods eis voldaan en het is het enige middel tot zaligheid voor Jood en heiden.

Salomon Moses FLESCHE 1812-1862

In het hart van de Amsterdamse Jodenbuurt, Uijlenburg 12, werd op 29 juni 1812 uit het huwelijk van de handelaar in oude kleding Moses Hartog Flesch (de akte vermeldt 'Vies'; [hatelijke opmerking!]) en Mariane Salomon van der Goen een zoon geboren: Salomon Moses. Een paar jaar later stond de vader als schoolonderwijzer te boek. Al spoedig vertrok de familie naar Edam, waar Moses Hartog reeds in 1826, 41 jaar oud, overleed.

Einde 1830 als vrijwillig schutter dienst genomen hebbende, maakte Flesch in augustus 1831 in België de Tiendaagse veldtocht mee en verwierf het metalen kruis. Hij was voor die tijd vrij lang: 1.74 m. en had een ovaal gezicht, hoog voorhoofd, lichtbruine ogen, grote neus, spitse kin, donkerbruin haar en wenkbrauwen. In 1835 werd hij gewoon milicien en bleef tot in 1839 als veldartillerist onder de wapenen.

Intussen was hij op 16 augustus 1837 in Amsterdam gehuwd met de dienstbode Sara Izaak de Jongh (geb. te Gendt-Geld. op 19 augustus 1812). Uit dit huwelijk werden minstens elf kinderen geboren, waarvan er maar twee volwassen werden. Sara bleef haar onrustige man (ze verhuisden meer dan vijfentwintig maal en woonden in wel zeven provincies) altoos zeer toegewijd. Na in Monnickendam en Amsterdam gewoond te hebben was de familie in Broek in Waterland gevestigd, waar Flesch koopman, maar ook winkelier en makelaar was.

Nog op Walcheren in het fort Rammekens ten oosten van Vlissingen, onder dienst zijnde bemerkte hij in 1839, dat onbekenden twee uit het Engels vertaalde traktaatboekjes in zijn ransel hadden gestopt. Deze boekjes vormden het 'oorspronkelijke middel' tot de bekering van het echtpaar Flesch. Sara had zich aanvankelijk verzet en er dreigde zelfs een scheiding, maar uiteindelijk kwam zij in 1840 nog eerder tot een vast geloof dan haar man.

De reactie der Joden kwam fel voor de dag; de rabbijnen vervloekten het paar en menigmaal werd Flesch naar het leven gestaan. In een stampvolle, goed bewaakte dienst in de Hervormde Kerk van Broek in Waterland werd het echtpaar met hun zontje Mozes gedoopt (zie geschr.); de predikant (ds. H. Bitter?) preekte op die Pinksterdag n.a.v. Handelingen 2:37-39. Na in september 1843 naar Kampen verhuisd te zijn onttrok de familie zich aan de Hervormde Kerk en sloot zich aan bij de Afscheidenen.

In 1844 gevoelde Flesch roeping om predikant te worden en daartoe verhuisde hij naar Ommen, waar hij ging studeren bij ds. A.C. van Raalte. Toen deze in november d.a.v. naar Arnhem vertrok, ging de familie Flesch naar Hoogeveen, opdat van daaruit de studie bij ds. W.A. Kok te Ruinerwold kon worden voortgezet. Daar de afscheiden gemeente te Meppel student Flesch beriep voor hulpdiensten, vertrok het gezin in oktober 1845 naar dat stadje. Als 'voorganger in de Godsdienst' arbeidde Flesch er enige maanden voor weinig geld, maar in voorjaar 1846 bleek de kerkenraad achtereenvolgens meer te verwachten van student Bosch en gemeentelid Kloppenburg. In mei 1846 rondde Flesch zijn nauwelijks tweejarige studie af, verkreeg een attest volgens art. 8 der D.K.O. en deed met goed gevolg peremptoir examen voor de vanaf 26 mei te Groningen bijeen zijnde verenigde provinciale kerkvergadering van de drie noordelijke provincies. Daarna vertrok hij spoorlags met de zijnen naar Elburg, waar hij eind mei als eerste leraar der Afscheiden gemeente het predikambt aanvaardde.

Na enkele maanden in Amersfoort beroepen, werd hij daar op 22 november 1846 bevestigd en deed er intrede, overigens buiten medeweten van het Utrechtse kerkverband. In voorjaar 1847 werd hij echter na colloquium en preek 'als lid der klasse' erkend. Tussen de kerkenraad en predikant ontstonden al spoedig ergerlijke twisten over wijze van preken, de slechte pastorie en het traktement.

In najaar 1847 keerde Flesch zijn gemeente de rug toe, verkreeg van de welgestelde mevrouw Zeelt (Baambrugge) een woning in 's-Graveland, ging haar als huisprediker dienen en preekte overigens waar men hem maar riep, o.m. in Edam, Hilversum, Zeist en de kring van Wormser te Amsterdam. Censuur en schorsing volgden, doch het kerkverband poogde objectief tot een vergelijk te komen. Vooral ds. S. van Velzen nam het voor Flesch op.

Uit beroepen naar Dordrecht en Harlingen, koos hij het laatste en vatte in het noorden, zonder bevestiging, reeds in juni 1848 het ambtswerk op. Nadat in Noord-Holland zijn zaak eindelijk vereffend was volgde toch nog de bevestiging.

Spoedig nam Flesch een tweede beroep naar Dordrecht aan, werd daar op 27 april 1849 bevestigd en bleef er vier jaren werkzaam. In 1850 ontstonden ook daar weer conflicten over preekwijze en financiën. Hij werd beschuldigd van geldzucht, scheurmaking, meened, laster en een 'dorre en letterlijke bediening'.

Na schorsing door de classis onttrok Flesch zich met vele gemeenteleden, ging op zichzelf staan, leefde in 1851 mee met de Gelderse vleugel der Afscheidenen en was van voorjaar 1852 tot najaar 1853 aangesloten bij de Kruisgemeenten. Ds. C. van den Oever bevestigde hem nogmaals in Dordrecht. Met geld van mevrouw Zeelt kocht hij een kerk met pastorie aan de Kuipershaven. Ondanks alle waardering in het nieuwe kerkverband ontstonden er in 1853 weer hevige twisten, zelfs zo dat ds. Van den Oever Flesch eens bij de keel greep. Op 1 augustus onttrok hij zich, verloor al zijn aanhang, poogde als boekhandelaar in zijn onderhoud te voorzien en verliet de stad.

In zijn vertrouwde Edam was Flesch vervolgens een half jaar lerend ouderling bij de Afscheidenen met f 15,- maandsalaris. Toen nam hij een beroep naar de Afscheiden gemeente van Minnertsma aan en was daar — zonder bevestiging — in 1854 enige maanden werkzaam. Een slepende kwaal belemmerde hem in zijn activiteiten, twee zonen (14 en 7 jaar oud) ontvielen hem binnen een uur tijd na het eten van vergiftigde bessen en zelf verviel hij in tyfuskoorts.

Zijn broer Hartog uit Edam kwam hem zijn christelijke leefwijze verwijten, waarna Flesch zich losmaakte van de gemeente, naar Amsterdam verhuisde en per brief en advertentie liet weten, dat hij tot het Jodendom terugkeerde. Hij gaf toe aan 'listige verzoeken', maar de gevorderde afzwering van de Heere Jezus en een afwassing van de doop vonden niet plaats. Integendeel, na deze 'veertigdaagse verzoeking' keerden Flesch en de zijnen terug en in de 'Persiaansche' kerk hield hij een boetepreek (zie geschr.) n.a.v. Petrus' verloochening. In eigen kringen - ook te Ouderkerk aan den Amstel - bleef hij tot najaar 1856 'evangelieverkondiger'.

Toen vertrok de familie uit Amsterdam naar Zutphen en daarna naar Nijmegen en Tiel; Flesch was toen in hoofdzaak manufacturier. In Tiel werden zijn vrouw en twee kinderen en later ook hijzelf na schuldbelijdenis toegelaten tot de Afscheiden gemeente (december 1858 resp. juli 1859) en genoten daar wederkerig van drie jaren vredige broederschap.

Pogingen om weer tot het leraarschap toegelaten te worden strandden echter op categorische weigeringen van zowel de kerkvergadering in Zuid-Holland als de Synode te Hoogeveen. Flesch was nog even in het midden der vergaderde broeders (11 juni 1860) en reageerde op de afwijzing door een onttrekking. De familie verliet

Tiel, woonde tot april 1862 in Heukelum en vervolgens enige maanden in Gorinchem, in beide plaatsen lidmaten der Hervormde gemeente.

Tenslotte kon Flesch weer een kansel bestijgen. Gedurende een half jaar diende hij een van Van den Oever afgescheiden kruisgezinde groepering in Rotterdam en in het kerkje aan de Goudseweg trok zijn prediking vele hoorders. Op 27 november preekte hij voor het laatst, over '*Aldaar zal geen nacht zijn*' (Openb. 22:5a), reeds op 9 december 1862 sleepte de borsttering hem ten grave, 'na een smartelijk, doch zeer onderworpen lijden.'

De weduwe en zijn aanhangers gaven per advertenties van zijn leven en arbeid een waarderend getuigenis en een grote schare volgde de begrafenisstoet. '*Ik weet mijn Verlosser leeft*', waren zijn laatste woorden.

Zijn weduwe hertrouwde in 1863 met de aanvankelijk kruisgezinde trasmolenaar Gerret van Velzen uit Dubbeldam en beiden voegden zich met schuldbelijdenis bij de Afgescheiden gemeente van Dordrecht. Zij ontsliep op 12 februari 1870, 57 jaar oud.

De in druk verschenen preken van Flesch geven blijk van uitgebreide Schriftkennis en dogmatische studie; ze bevatten menig eigen gemaakt vers. Zijn moeilijk karakter, zijn menigmaal sluw optreden, zijn impulsiviteit en onberekenbaar gedrag hebben echter zowel hem en de zijnen, als de aan zijn zorg toevertrouwde gemeenten veel leed bezorgd.

Geschriften

1. Een blik van Nebo op het tegenbeeldige Kanaan ter gelegenheid van den Hemelvaartsdag, het Krooningsfeest van den Koning Israels, Jezus Christus; Dichtmatig Ontboezemd door Eenen vrijgekochten Israëliet uit de Israëlieten, Dordrecht z.j.
2. De ware boetvaardigheid voor God gaat immer gepaard met het verlaten van de plaats der ongerechtigheid (leerrede 10 december 1854), Amsterdam 1855.
3. Het gezag en de onschendbaarheid van Gods Woord door Paulus gehandhaafd (leerrede 13 januari 1856), Amsterdam 1856.

Overgenomen uit: *Predikanten en oefenaars*, uitgave Den Hertog, Houten